Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 56 (6. 545) 1988 йил 9 март, чоршанба Баҳоси 3 тийин

XIX

Янгиланиш йўлидан

Юксалиш сари

▲ Янги йилдан юқори сифатли маҳсулот тайёрлашга киришган «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг қаттиқ қотишмалар ва ўта қаттиқ материаллар бўлими коллективи юксак марраларни кўзлашмоқда. Ҳозир бу ерда рақамли программа билан бошқариладиган дастгоҳлар, автоматик линиялар, ихчам технологик системалар учун юқори унумли асбоблар тайёрланмоқда.

Янги шароитга ўтиб ишлай бошлаган коллектив олдида ҳали вазифалар кўп. Хўжалик ҳисоби қонун-қоидалари, кўпгина нормативлар, тегишли ҳужжатлар ишлаб чиқиляпти, булар ҳар бир инженер-техник ходим онгига сингдириляпти.

▲ Экспериментал лаборатория махсус асбоблар тайёрлашга киришди. Коллектив олдида ҳали катта изланишлар, янги истиқболлар турибди. Қаттиқ қотишмалар ва ўта қаттиқ материаллар бўлими ўз технологик йўналиши бўйича корхонада энг асосий бўлим ҳисобланади. Маълумки, янгича шароитда ҳамма нарсани кадрларнинг янгича иқтисодий фикрлаши ҳал этади. Шу сабабли кадрлар ўртасида иқтисодий ўқувга катта эътибор қаратиляпти. Иш структуралари қайта кўриб чиқиляпти.

Ўн иккинчи беш йилликда ишчилар сонини оширмасдан, корхонада тайёрланадиган асбоблар ҳажмини камида бир ярим баравар ошириш, кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни эса ўтган беш йилликка нисбатан уч ярим баравар ошириш кўзда тутилган.

Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан

Коллектив учун имтиҳон

Қайта қуриш ва жадаллаштириш даврининг энг катта ўзгаришларидан бири — туб иқтисодий ислоҳот меҳнат коллективлари учун энг жиддий имтиҳон ҳисобланади. Октябрь революцияси номидаги тепловоз ремонти заводида бўлганимизда, етакчи мутахассислар, корхона партия ва бошқа жамоат ташкилотлари вакиллари, оддий ишчилар биринчи галда ана шуни таъкидлашди.

Партия XXVII съезди бўлиб ўтгандан буён корхонада ишга янгича ёндошиш, ҳам ишлаб чиқариш ҳажмини, ҳам маҳсулот сифатини оширишга ҳаракат сезилди. Айниқса, тежамкорлик ва иқтисод учун, ҳар қандай йўқотишларга қарши кураш кескин тус олди. Мутахассислар ва ишчи-хизматчилар ўз ишларига танқидий ёндошадиган бўлиб қолдилар.

Корхона маъмуриятида ҳам, партия ва бошқа жамоат ташкилотларида ҳам озми-кўпми ютуқларни таъкидлашдан кўра кўпроқ ҳал этилиши зарур бўлган муаммоларга эътиборни қаратиш одатдаги ҳолга айланмоқда. Агар заводнинг съезд талаблари асосида ўн иккинчи беш йиллик учун кўзда тутган режаларига назар ташласак, ҳали ўтган икки йил ичида қилинган ишлардан кўра амалга оширилиши зарур бўлган вазифалар кўплиги аён бўлади. Фақат бу йилги режага бир назар ташлайлик. Коллектив планга қўшимча камида 200 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилган.

Юқорида коллектив съезд қарорлари асосида иқтисод ва тежамкорлик учун янгича кураш бошлагани ҳақида айтиб ўтган эдик. Фақат шу йилнинг ўзида моддий ресурсларни тежаш, деталлардан унумли фойдаланиш эвазига товар маҳсулоти таннархини ўтган йилга нисбатан 300 минг сўм арзонлаштиришга аҳд қилишган. Брак туфайли маҳсулот йўқотишларни ўтган йилга қараганда 5 процент камайтириш, шахсий тамға билан ишлаётган ишчилар сонини 200 нафарга етказиш, фақат тежалган хом ашё, электр энергия ва материаллар ҳисобига икки кун ишлаб бериш ташаббуси қулоч ёяётгани қувончли ҳол. Инженер-техник ходимлар ва ишчилар ўртасида ихтирочилик ва рационализаторлик ҳаракати ҳам меҳнат унумини, иш сифатини оширишга қаратилмоқда. Масалан, бу йил салкам 200 та рационализаторлик таклифи жорий қилинади, унинг 130 минг сўм иқтисодий самара бериши кутилмоқда. Бошқа кўпгина техникавий-ташкилий тадбирлар ҳам ана шу бош мақсадга қаратиляпти.

Корхонада янги йилдан тўла хўжалик ҳисобига ўтиш олдидан кўпгина тайёргарлик ишлари олиб борилди. Аммо тайёргарлик ишлари юксак талаб даражасида бўлмагани, бир қатор қийинчилик ва муаммоларга дуч келинаётгани аён бўлиб турибди. Тўғри, биз ўтган йили коллективнинг эришган қувончли натижаларидан кўз юммоқчи эмасмиз. Завод биринчи марта зарар кўраётган корхонадан фойда бераётган корхонага айланди! Бу катта ютуқ. 713 минг сўм фойда олинди. Ўтган йили ҳамма кўрсаткичлар бўйича план топшириқлари бажарилди. Тепловоз ишлаб чиқариш 13,3 процентга ошди. Меҳнат унумдорлиги 104,5 процентга адо этилди. 1987 йилда шартнома мажбуриятлари ҳам тўла адо этилдики, бу ютуқлар заводда 1988 йилдан тўла хўжалик ҳисобига ўтиб ишлашга мустаҳкам замин яратгандек эди. Аммо...

— Гап шундаки, — дейди корхона партия комитети секретарининг ўринбосари Э. Қаҳҳоров куюнчаклик билан, — биз одамлар онгини қайта қуришга эришишимиз, уларни ҳозирги қайта қуришнинг мураккаб вазифаларини ҳал этишга пухта тайёрлашимиз керак экан. Бунинг нақадар муҳимлигини мана, янги йилдан бошлаб яққол сезяпмиз. Биз учун ҳақиқий имтиҳон энди бошланди.

Ҳақ гап! Коллектив январь ойида биринчи синовдан ўтди. Барча кўрсаткичлар бўйича планлар адо этилдию, аммо... фойда плани бажарилмади. Ҳолбуки, янги хўжалик юритиш шароитида бу ғоятда муҳим ҳисобланади. Бу йил фойданинг 58,53 процентини социал ривожлантиришга, 39,52 процентини ишчи-хизматчиларни моддий рағбатлантириш фондига, қолган қисмини ишлаб чиқаришни ривожлантириш фондларига ажратишдек эзгу мақсадни рўёбга чиқариш учун ҳозирданоқ хўжаликни оқилона юрита билиш зарур. Андрей Овчинников, Геннадий Пискуков, Тилла Мирҳаитов етакчилик қилаётган электр аппаратлари, ғилдирак ва 2-механика цехлари бу борада дуруст натижаларга эришмоқдалар. Уларда Бутуниттифоқ XIX партия конференциясига 19 зарбдор ўн кунликлар яхши самара беряпти. Бу цехларда тартиб-интизомни ва ҳисоб-китобни йўлга қўйиш ўз-ўзини маблағ билан таъминлашнинг энг муҳим шарти экани ҳар бир ишчига чуқур сингдирилмоқда.

Ҳ. АБРОРОВ.

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ

Туташ тақдирлар

Меҳр дилда эмас, кўзда бўлади дейишади. Бу гапнинг нақадар чин эканлигини билмадигу, лекин ота-бола Поповлар ҳаёти, уларнинг меҳнати билан танишганда меҳр ҳам дилда, ҳам кўзда эканига иқрор бўласан киши. Ҳақиқатан ҳам шундай. Улар бир касбда меҳнат қилади. Ишга ҳам бирга бориб, бирга келишади. Ташвишлари ҳам, қувончлари ҳам бирга. Интилишлари ҳам, орзу-умидлари ҳам бир. Бир мақсад йўлида меҳнат қилишади.

Барча баландпарвоз сўзларни бир четга қўяйлик-да, уларнинг таржимаи ҳолига назар ташласак. 60-йиллардан то 1971 йилгача ота, яъни Владимир Дмитрович Попов Қозоғистон қўриқларида меҳнат қилди. 71-йилдан 1983 йилгача эса тақдир уни Кавказга етаклади. 1983 йилдан ҳозирга қадар эса шаҳримиздаги «Эталон» ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаяпти. Фрезерловчи. Ўғли Олег ҳам шу касбда. Яна бир ўғли Борис эса Совет Армияси офицери. Умр йўлдоши Валентина Павловна — ўқитувчи. Ёш авлодни ҳалоллик, инсонийлик руҳида тарбиялашда ўзининг беғараз улушини қўшиб келмоқда. Камтарингина таржимаи ҳол. Биз ҳеч нарсани тўқимадик ҳам, қўшмадик ҳам. Бир қарашда шундай туюлади. Бироқ бор гап шу-да. Энг муҳими — бу оиланинг ҳар бир аъзоси ўз иши билан банд. Энг муҳими — жамиятга фойда келтирадиган иш билан банд.

— Одамнинг топган пули ҳалол бўлиши керак, — дейди В. Попов. — Ҳалол меҳнат қилиб топгандан кейин қандингни уравер!

Жамиятимизнинг оддий аъзосининг оддий, инсоний фалсафаси бу. Бошқа таърифу тавсифлар ортиқча.

Ўғли Олег аввалига қийналгандек бўлди. Бироқ, мураббий ота бўлгандан кейин ўрганди, кўникди. Мажбурий эмас албатта. Ҳозир у ўз касбига, йўқ ўз ишига меҳр билан қарайди. Меҳр ҳам йиллар маҳсули, тарбия меваси. Ота изидан бориб, унинг номини оқлаган ўғиллари ҳам қандини урсин-да!

С. САЛОҲИДДИНОВ.

СУРАТДА: (ўнгдан чапга) ота ва ўғил Поповлар.

Т. Каримов фотоси.

Техника тараққиёти йўлидан

Инженерлар ўқуви

ТЕХНИКА ВА ТЕХНОЛОГИЯНИНГ ЭНГ ЯХШИ ЙЎНАЛИШЛАРИ ЎРГАНИЛАЁТГАН ИНСТИТУТДАГИ ДАСТЛАБКИ МАШҒУЛОТЛАР

Коридорда олағовур: имтиҳон топшираётган кишилар ҳаяжонларини боса олмай, қўлларида китоб ушлаб нарибери юришяпти, бир-бирларига нималарнидир уқтиришяпти. Гўё, бу ерда студентлар сессияси бошлангандек.

Сизга «беш» баҳо қўямиз,— деди техника фанлари доктори, профессор М. Т. Болабеков Тошкент трактор заводи бирлашмасининг етакчи конструктори В. Симаковга. Имтиҳон комиссияси сиз бажарган ишни ишлаб чиқаришга жорий этишни тавсия қилди.

Тошкент Политехника институти қошидаги техника ва технология тараққиётининг янги йўналишлари бўйича тармоқлараро малака ошириш институтида тингловчиларнинг навбатдаги туркум машғулотлари тугамоқда. Икки ой мобайнида етакчи мутахассислар, мамлакатдаги йирик машинасозлик корхоналари ва бирлашмаларнинг инженерлари бу ерда ўз малакасини оширдилар. Ўқувни тамомлаган мутахассисларнинг ўнга яқин иши ишлаб чиқаришга жорий этиш учун тавсия қилинди.

Институт яқиндагина очилди. Институтни СССР Электротехника саноати министрлиги, СССР Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги ҳамда енгил ва озиқ-овқат саноати учун машиналар ишлаб чиқараётган заводлар оталиққа олишган. Улар институтга ўз мутахассисларини юбормоқдалар.

Машинасоз инженерларнинг малакасини ошириш жуда долзарб муаммо бўлиб турибди, — дейди институт директори М. Болабеков. — Маълумки, мамлакатдаги анчагина ускуна бекор турибди ёки кам самара беряпти. Аввало, малакали мутахассислар етишмаётганлиги сабабидан шундай бўлмоқда. Ҳамонки техника ҳозиргидек тез суръатлар билан янгиланаётган экан, билимдон инженер ҳам малакасини ошириб бориши, билимларини янгилаб туриши керак.

Институтда дурустгина илмий кучлар бор. Бу ерда янги техника ва машинасозлик технологиясини ривожлантириш муаммолари билан шуғулланаётган олимлар ишламоқдалар. Институтнинг Тошкентда очилиши бежиз эмас. Сўнгги вақтда бу ерда машинасозлик технологияси соҳасида катта-катта илмий ишлар бажарилди, шу мавзуда бешта докторлик диссертацияси ёқланди.

— Мазкур институтдаги «студентлар» бошқачароқ. Сизларда ўқитиш жараёни қандай ташкил этилган? Назария камроғу практика кўпроқ бўлсин — бу бизнинг шиоримиз. Машинасозлик технологияси, робототехника, ҳисоблаш ва микропроцессор техникаси, лойиҳалашни автоматлаш соҳасидаги энг янги ютуқлар билан таништирамиз. Амалий машғулотлар Тошкент трактор заводи, «Средазэлектроаппарат», «Таштекстильмаш» сингари йирик корхоналарда ўтказилмоқда.

Чоғроқ аудиторияда тингловчилар мулоқот-ҳисоблаш комплексларида ишлашни ўрганишаётган экан. Машғулотни ҳисоблаш ва микропроцессор техникаси кафедрасининг мудири, техника фанлари кандидати Д. Муҳиддинов ўтказмоқда.

— Шогирдларингиз нима иш қилишяпти?

— Ҳар бири ўз топшириғини бажаряпти. Масалан, станокни ёки қайта ишловчи марказни бошқариш блоки ўрганиб чиқилмоқда. Буларнинг ҳаммаси ишлаб чиқаришда асқотади. Энг асосийси, тадқиқот ишига меҳр уйғотишдан иборат.

Бунга ҳожат бормикин? Корхонада шундоқ ҳам юмушлар ошиб-тошиб ётади-ку.

— Бу фикрга қўшила олмайман. Изланиш ишлаб чиқаришда тез-тез пайдо бўладиган қийин вазифаларни ҳал этишда ёрдам беради. Шу боисдан ҳам тингловчиларимиз институтга ишлаб чиқариш муаммолари билан келишларини истаймиз. Уларни биргаликда ҳал этиш осонроқ бўлади. Чунки кафедрада тадқиқотлар ўтказилмоқда, хўжалик шартномаси асосидаги ишлар бажарилмоқда.

— Ўқиш қалай бўлди? — деб сўрадик Целиноград шаҳридаги «Казахсельмаш» заводининг инженер-технологи Лилия Кимдан.

— Жуда қизиқарли ва мазмунли бўлди. «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасидаги машғулотлар айниқса ёдимизда қолди. Заводимизда ҳам анчагина замонавий техника бор. Лекин улар кўпинча чала-ярим ишлатилади. Янги техника нималарга қодирлигини «Технологда» рўйрост кўрдим. Ўша ерда яқин орада корхонамизга юбориладиган янгиликлар билан ҳам танишдик. Бу бизга келажакда асқотади.

— Турли республикалардан келган ҳамкасбларимиз билан суҳбатлашиш ҳам фойдалидир, — дейди Людмила Гнеушева. У «Средазэлектроаппарат» бирлашмасида механик ишлов бериш бюросига бошчилик қилмоқда. — Тажрибамизни баҳам кўрдик, баҳслашиб муаммо ва қийинчиликларни ҳал этиш йўлларини изладик.

— Энди ёрдам зарур бўлиб қолса, қаёққа мурожаат қилишни билиб олдик, — деб луқма ташлади шу бирлашма инженери Алевтина Бердяева.

Малака ошириш институти эндигина иш бошлади. Ўқув жараёнини йўлга қўйиш билан бир қаторда анчагина ташкилий масалаларни ҳам ҳал қилишга тўғри келмоқда. Машғулотлар учун хоналар етишмай турибди, айни вақтда институтга энг замонавий техника ҳам юборилмоқда. Иттифоқ министрликлари ўқув корпуслари, лабораториялар, ётоқхоналар қуришга анчагина маблағ ажратдилар. Ҳозирча эса тингловчиларни жойлаштириш, аудитория ва лабораторияларни жиҳозлаш билан боғлиқ қийинчиликлар бор. Бу ишда институт ёрдамга муҳтож.

Б. ҲАСАНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

СЎНГГИ СОАТДА

▲ **ЖЕНЕВА. Планлаштириб қўйилганидек, бу ерда билвосита Афғонистон — Покистон музокаралари тикланди.**

Маълумки, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретарининг шахсий вакили Диего Кордовес орқали олиб борилаётган музокаралардан кузатилган мақсад — Афғонистон теварагидаги аҳволнинг ташқи жиҳатлари бартараф этилишига кафолат берувчи битимларнинг имзоланишидан иборат. Қисқа муддатли танаффус вақтида Покистон делегациясининг раҳбари — ташқи ишлар давлат министри Заин Нурани ҳукумат ва сиёсий гуруҳларнинг бошлиқлари билан маслаҳатлашиб олиш учун Исломободга учиб кетди.

▲ Рейтер агентлигининг Токиодан хабар беришига қараганда, япон корчалонлари Теҳрондан чиқиб кета бошладилар.

Япон амалий доиралари қатор вакилларининг жўнаб кетишига сабаб — «шаҳарлар уруши», Теҳроннинг ракеталар билан ўққа тутилаётганлигидир. Ўққа тутиш тўхтатилмаётганлиги натижасида ҳамкорликда бунёд этилаётган қатор саноат объектларининг қурилиши тўхтатиб қўйилди, деб хабар қилинади.

▲ **ЮПИ агентлиги Афинадан хабар беради: бу ерда Греция территориясидаги Америка базаларининг келажак тақдири тўғрисидаги Греция ва АҚШ ўртасидаги музокараларнинг навбатдаги тўртинчи раунди бошланган.**

Грек маъмурларининг вакили музокаралар бир ҳафта давом этади, музокараларнинг кейинги раунди эса апрель ойига белгиланган бўлиб, Вашингтонда ўтади, деб маълум қилган.

▲ Янги Зеландиянинг шимолий қисмида шиддатли бўрон ва сув тошқини оқибатида, дастлабки маълумотларга қараганда 3 киши ҳалок бўлган, бир неча киши ном-нишонсиз йўқолган. Маъмурлар аҳолининг табиий офат районидан эвакуация қилинажаги тўғрисида эълон қилганлар, деб хабар беради Рейтер агентлиги.

▲ **П. Пикассонинг акварель бўёқлар билан 1903 йилда чизилган асарларидан бири Цюрихдаги картиналар галереясидан ўғирланган эди. Полиция қидирув ишларини олиб бормоқда.**

▲ 9 мингга яқин Америка сценарийчилари ва кинодраматурглари Голливудда забастовка бошладилар. Улар ўз авторлик ҳуқуқларининг қондирилишини ҳамда меҳнатга ҳақ тўлаш системаси тартибга келтирилишини талаб қилмоқдалар.

АХБОРОТ

ЯНГИЛИКЛАР ◉ ВОҚЕАЛАР ◉ ХУШХАБАРЛАР

Москвага—кўргазмага

«Тошкент» ўқув-техника маркази йирик билим ва маҳорат маскани сифатида кўплаб мутахассислар эътиборини ўзига тортди. Ўтган йили бу ерда Ўрта Осиё республикаларидан келган мингдан ортиқ турли ихтисосдаги кадрлар таҳсил кўриб, билим ва амалий кўникмаларини оширдилар.

Кўргазмали ўқув қуроллари, техника воситаларининг кўпи марказ ходимлари кучи билан тайёрланди. Автохолодильниклар ремонти ва диагностикасига мослаштирилган комплекс стенддан ҳам машғулотларда кенг фойдаланилмоқда. Ўзига хос қурилмадан иборат бу стенд барча технологик жараёнларни ремонт қилиш муддатини икки баробар тежаш имконини берди.

Шу сабабли мазкур ижодий изланиш намунаси мутахассислар эътиборини ўзига тортди. СССР агросаноат Давлат комитети тавсияси билан ушбу стенд энг яхши экспонат сифатида СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Кўргазмасига юбориладиган бўлди.

С. ОДИЛОВА.

Изланишга мукофот

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли ахборот-ҳисоблаш марказида олиб борилган қатор изланишлар муваффақиятли якунланди. Марказнинг бир группа ёш мутахассислари томонидан ишлаб чиқилган автоматлаштирилган системадан ёғочни қайта ишлаш корхоналарида кенг фойдаланиш мумкин.

Мазкур янгилик республикамиздаги ёғочни қайта ишлаш заводларидан бир нечтасида амалга оширилди. Бу эса бошқариш ишларини тўла автоматлаштириш имконини бериб, маҳсулотни нормал тақсимлашга кенг йўл очади. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда бу система жорий этилгач, йилига 40 минг сўмлик фойда кўрилади.

Бу самарали изланишни амалга оширган мутахассислар СССР Қурилиш индустрияси илмий техника жамияти Марказий правлениеси ёрлиқлари билан тақдирландилар.

Буюртма берсангиз бас

11-«Висотстрой» трестининг «Спецжелезобетонстрой» қурилиш-монтаж бошқармаси аҳолига пуллик хизматнинг янги турларини таклиф этди.

Қурувчилар ўз материалларидан буюртмачиларга дала ҳовлилари учун металл гаражлар, сўрилар ва соябонлар тайёрлаб берадилар. Буюртмачи билан шартнома асосида нарх белгиланади.

Барча ишлар тез ва соз бажарилади. Дастлабки мижозлар бундай хизмат туридан ғоят хушнуд бўлишяпти.

А. ҲУСАНОВ.

Китобхонлар ҳузурида

Темирйўлчилар маданият саройида СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси М. Гребенюк китобхонлар билан учрашди. У бу тадбирда йиғилганларга ўзбек ёзувчиларининг ҳозирги пайтда олдиларида турган вазифалар, қайта қуриш ва жадаллаштириш муносабати билан боғлиқ долзарб муаммолар ҳақида гапириб берди. Учрашув муносабати билан ўзбек адибларининг асарлари кўргазмаси ҳам ташкил этилди.

Бундан ташқари маданият саройидаги болалар тасвирий санъат студияси аъзолари асарлари кўргазмаси ҳам ҳаммада яхши таассурот қолдирди.

Д. УСМОНХЎЖАЕВА.

Шеърият кечаси

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг ташаббуси билан ТошДУ Маданият саройида яқинда «Буюк инқилоб давом этади» шеърият кечаси бўлиб ўтди. Унда Асқад Мухтор, Шукрулло, Рауф Парфи, Миразиз Аъзам, Мирза Кенжабоев, Анвар Обиджон, Муҳаммад Юсуф, Муҳаммад Солиҳ, Шукур Қурбон, Сирожиддин Саидов каби шоирлар қатнашдилар.

Уюшқоқлик самараси

Бутуниттифоқ XIX партия конференциясига тайёргарлик жараёнида 2-трамвай депосининг 64 нафар турли миллат вакилларидан ташкил топган коммунистлари партия ўқуви йили давомида олган билимларини чуқурлаштирмоқдалар.

Пропагандистлар С. Қурбонқулов, В. Куракин, Н. Гардинина ўқув машғулотларини юксак ғоявий-назарий савияда, қайта қуриш ва жадаллаштириш талабига мос равишда, меҳнат коллективларининг амалий ишлари ва вазифалари билан узвий алоқада олиб бораётирлар.

Машғулотлар тематикаси тингловчиларнинг билимини ва ижтимоий фаолиятини мустаҳкамлаш, аҳолига юксак савияда хизмат кўрсатиш, меҳнатни ташкил қилишнинг илғор усулларидан фойдаланиш ишига қаратилгандир.

Трамвай хўжалигини тиклашга муносиб улуш қўшаётган А. Абдухалилов, Р. Сулаймонов, Н. Бариев, А. Замонбеков, Ғ. Муҳамедовлар коммунист деган фахрли номни меҳнатда оқлашга интилмоқдалар. Улар XIX партия конференцияси шарафига меҳнат унумдорлигини бир процентга ошириш, маҳсулот таннархини пландан ташқари 0,5 процент камайтириш ва электр энергиясини кўплаб тежашга аҳд қилдилар.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси шарафига авж олдирилган социалистик мусобақада фаол иштирок этмоқда. Қўли гул чеварлар, моҳир бичувчилар партия анжуманини муносиб нишонлаш учун ўзгача ғайрат ва шижоат билан ишламоқдалар. Улар орасида коммунист Лилия Халилова ҳам бор. 1-цехнинг пешқадам бу ишчиси айни кунларда маҳсулот сифатини яхшилаш ва самарадорлигини ошириш учун бор куч, имкониятларини ишга сафарбар этмоқда. Натижада у ўз зиммасидаги топшириқларни пухта адо этиб, коллектив бичувчилари орасида энг яхши натижага эришмоқда.

СУРАТДА: Лилия Халилова иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

Долзарб мавзу

Шартнома мажбуриятини бажариш бурчимиз

КПСС XXVII съезди ва ундан кейин бўлиб ўтган партия Марказий Комитети Пленумларида халқ хўжалигини ривожлантиришнинг энг оқилона йўллари белгилаб берилди. Ана шу асосда туб иқтисодий ислоҳот амалга оширилди. Бу эса бутун мамлакатимиз экономикасида туб бурилиш даври бўлди.

Ҳозир, яъни Бутуниттифоқ XIX партия конференциясига ҳозирлик кўрилаётган бир пайтда ишлаб чиқаришни жадал ривожлантириш ва унинг самарадорлигини ошириш учун кураш қизғин паллага киряпти. СССР Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги қонун кучга кирганига ҳам мана учинчи ой кетяпти.

Хўш, тўла хўжалик ҳисоби, ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш ва ўз харажатларини ўзи қоплаш шароитларида ишлаётган корхоналар ўзларининг янги ҳуқуқларидан қандай фойдаланмоқдалар? Янги йилнинг дастлабки ойида шаҳардаги ҳамма корхоналар ҳам ҳозирги энг муҳим кўрсаткич-шартнома мажбуриятларини бажаришда дадил қадам қўйдими?

Афсуски, саноатимизнинг кўпчилик корхоналари шартнома мажбуриятларини бажармаяпти. Мана, фактларга мурожаат қилайлик. Биргина Фрунзе райони январь ойида 2427 минг сўмлик маҳсулотни буюртмачиларга кам етказиб берди. Бошқача қилиб айтганда, у шаҳар районлари ўртасида бу борада энг охирги ўринга тушиб қолди!

Куйбишев райони ҳам ундан «қолишмасликка» ҳаракат қиляпти. Улар маҳсулот етказиб бериш бўйича шартнома тузган корхоналардан 1763 минг сўмлик қарздор бўлиб қолдилар.

Бу икки район бутун шаҳримиз бўйича шартнома мажбуриятлари бўйича кўзда тутилган, аммо етказиб берилмаган 6,5 миллион сўмликдан зиёдроқ маҳсулотлар ҳажмининг салмоқли қисмини — ярмидан ҳам кўпини, тўғрироғи 4 миллион сўмликдан зиёдини ташкил этишига нима деса бўлади? Келинг, ўз навбатида бу икки районни орқага тортаётган корхоналар билан таништирайлик.

Фрунзе районида «рекордчи» яна одатдагидек тўқимачилик комбинатидир.

Биз район партия комитетининг саноат, транспорт ва алоқа бўлими билан ва район план бўлими, районни социал-иқтисодий ривожлантириш бўлимлари билан боғланганимизда шу нарса равшан бўлдики, тўқимачилик комбинатининг янгича шароитда, яъни ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш ва ўз харажатларини ўзи қоплаш шароитида ўтган йили эришган баъзи ютуқлари ҳам бор. Яхшиси, биз унинг ўтган йилги эмас, янги йилнинг тўнғич ойи иш якунларига назар ташлайлик. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати ўсиш ўрнига пасайиб кетган: 96,4 процентнигина ташкил этган, холос. Кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришдаги аҳвол ҳам яхши эмас. Бу борадаги ойлик план 87,7 процентда — бажарилмасдан қолиб кетди. Хўжалик ҳисоби шароитидаги энг муҳим кўрсаткич ҳам оқсади: шартнома бўйича маҳсулот етказиб бериш плани атиги 91,1 процент адо этилди. Ёки бошқача қилиб айтганда, буюртмачиларга икки миллион сўмлик маҳсулот етказиб берилмади. Энди тасаввур қилинг: бутун Фрунзе районида шартнома кўзда тутилганидан 2 миллион 427 минг сўмлик кам маҳсулот тайёрланган бўлса, шунинг 2 миллиони биргина тўқимачилик комбинати ҳиссасига тўғри келяпти!

Яна бунга «ҳисса қўшаётган»ларни ҳам айтиб ўта қолайлик. Булар — 1 пойабзал фабрикаси — 200 минг сўмлик, пластмасса буюмлари ва маиший химия заводи — 100 минг сўмлик кам маҳсулот берган.

Биз бу ўринда тўқимачилик комбинатининг аҳволи реконструкция билан боғлиқ, баъзи объектив сабаблар туфайли мураккаблигини ҳам тушунамиз. Аммо айни пайтда унинг маҳсулотларига кўз тикиб турган қанчадан-қанча буюртмачилар январь ойида бармоқларини тишлаб қолганини ҳам унутмаслик керак-да!

Куйбишев районида эса айниқса «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси «рекорд» қўйган. Улар шартнома мажбурияти бўйича маҳсулотга кўз тикиб турган буюртмачиларга бир миллион сўмликдан зиёдини етказиб беришмади. Ҳолбуки, бутун район бўйича 1 миллион 763 минг сўмлик маҳсулот кам берилганини эътиборга олсак, районни асосан шу корхона орқага тортаётгани аён бўлади. Лак-бўёқ заводи «ҳисса»си ҳам ярим миллион сўмликдан ошибди.

Умуман шаҳар бўйича шартнома мажбуриятлари бўйича маҳсулот етказиб бериш январь ойи плани бемалол бажарилган бўларди: бунга Куйбишев, Фрунзе ва қисман Ҳамза районі (бу район январь ойида 845 минг сўмлик маҳсулотни кам берган) сабаб бўлди, шаҳар бўйича атиги икки процент етишмади.

Тўғри, шартнома мажбуриятини бажара олмай, қизариб қолган корхоналарнинг раҳбарлари «Ҳамма айб бизда эмас, таъминотчилар ҳам масъулиятни ҳис этишсинда» дейишлари мумкин. Масалан, Ленин районидаги «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасини (январда 225 минг сўмлик қарздор бўлди) Ульяновск, Харьков ва бошқа шаҳарлардаги турдош корхоналар комплектлаш буюмлари билан ўз вақтида таъминламади. Бу ҳақда биз «Оқшом» газетасида аввал ёзганимиздек, чуқурроқ ва жиддийроқ ўйлаш, ҳам объектив, ҳам субъектив омилларнинг илдизларини топиш зарур.

Хўжалик юритишнинг янги шароитида фақат январь ойи якуни шуни кўрсатдики, шаҳар бўйича ўтган йилнинг шу даврига нисбатан муайян силжиш рўй берган. Аммо ҳали шартнома мажбуриятларини адо этиш борасида қувонишга вақт эрта. Негаки юқорида тилга олинган баъзи корхоналардаги «сурункали касаллик»ка тўла барҳам бериш, бунга биргаликда чора-тадбир кўрмоқ керак. Ахир, шартнома мажбуриятларини бажариш — бурчимиз-да!

Ҳ. ИКРОМОВ.

Озиқ—овқат Программаси амалда

ЕР—ОЧИЛДАСТУРХОН

Бозор оралаб юрсангиз пештахталар устидаги турфа емишлар кўзингизнинг ёғини ялайди: тилларанг лимонлар, қип-қизил ҳурмолар, уруғлари шарбатда чўмилаётган қирсиллама узумлару серсув анорлар, палагидан эндигина узилган бодринг ва помидорлар, олачопон тарвузу тилими тилни ёрадиган қовунлар, қатлама караму укроп ва кашничлар, хуллас, бозорларимизда ёз чилласи қишга кўчгандай. Аммо бу сарҳил маҳсулотлар боғини суриштирсангиз машриқу марғибдан келишади: Ленинобод, Ўратепа, Сурхон водийси, Қулоб, Мари, Панжикент, Даштнавот... Нархичи! Яқинлаша кўрманг, худди қовоқаридай чақади. Лимоннинг донаси икки сўмгача, бодринг ва помидорнинг ҳар килоси 5—10 сўмдан, узум 5 сўмгача боради. Хўш, бу аҳвол қачонгача давом этади! Чайқовчиларни бозорлардан қувлаб, пештахталарни уларнинг ҳақиқий эгалари — деҳқонларга муҳрлаб топшириш пайти етиб келмадими! Ва ниҳоят, лоақал сабзавот, мева ҳамда полиз маҳсулотларини Тошкент атрофи хўжаликларида кўплаб етиштириб, пойтахт бозорларидаги нарх-навога таъсир ўтказишнинг иложи йўқмикан!

Ўзбекистон Компартияси Тошкент район комитетининг биринчи секретари А. ТЎРАХОНОВ «Оқшом» мухбирига «Ҳа, иложи бор» деб жавоб берди.

—Тошкент—сертармоқ район, деди у, биз ҳар йили пойтахт меҳнаткашларига бир неча ўнлаб турдаги маҳсулотларни етказиб бераяпмиз. Ҳар йили белгиланган планларимизни деярли барча соҳалар бўйича ошириб бажараяпмиз. Кўрсаткич рақамларини таҳлил қилган киши бизни ёмон ишлаяпти, деб айтолмайди. Бироқ эндиликда фақат яхши ишларнинг ўзи етарли эмас, омилкорлик билан, қатъий ҳисоб-китоб билан иш юритиш пайти келди. Бу гапни бежиз айтаётганим йўқ. Бундан беш-ўн йил муқаддам районимизда суғориладиган майдонлар ҳажми 2—3 баробар кўп эди. Ҳозир эса биз атиги 7900 гектар ерда деҳқончилик қилаяпмиз. Бу эса Мирзачўл ёки Жиззахдаги ўртамиёна бир совхоз территориясига тенгдир.

Район ер майдонларининг қисқариб кетиш сабаблари ўз-ўзидан равшан. Бизга пойтахт, «ҳужум» қилиб келаяпти. Бошқачароқ қилиб айтганда, суғориладиган майдонларимизнинг анча қисми шаҳар ичига кириб кетаяпти. Яқин ўтмишдагина ҳозирги Юнусобод, Қорақамиш массивларида қад кўтарган ҳашаматли бинолар ўрнида биз чорва боқиб, сабзавот ўстирардик, шаҳарликларга шу ердан мева, полиз маҳсулотлари етказиб бериб турардик. Бундан ташқари районда аҳоли сони ҳам тобора кўпайиб бораяпти. Ҳар йили юзлаб куёв-келинчакларга ер участкаси ажратиб, ёш оилаларга яхши шароит яратиб бериш зарурати кўндаланг бўлаяпти.

Экин майдонлари қисқариб бораётган ана шундай бир шароитда ҳам биз давлат планларини қисқартирганимиз ёки уларнинг бажарилишига путур етказганимиз йўқ. Аксинча, баъзи хўжаликларимиз тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, шундай мураккаб аҳволда ҳам ҳосилдорликни 1—2 баробар кўтариш мумкин экан. Буни атиги 500 гектар ерда деҳқончилик қилаётган К. Маркс номли колхоз мисолида яққол кўриш мумкин. Хўжалик ҳар йили ўртача ҳисобда 5 миллион сўм даромад қилаяпти. Ер майдони бир неча баробар катта бўлган бундан 5— 10 йил олдин ҳам даромад салмоғи бу қадар катта бўлмаган эди. Бу ютуққа шу туфайли эришилдики, колхозда теплица тармоқларини кенгайтиришга жиддий эътибор берилмоқда. Ўтган бир йилнинг ўзида хўжаликнинг Тошкентдаги иккита фирма магазинида 450 тонна мева-сабзавот сотилиб, бундан 188 минг сўм соф фойда кўрилди. Ҳозир бу ерда 500 тонналик омборхона мавжуд, яна 1000 тонналик музхона қурилаяпти, ана шу объект ишга тушгач, деҳқончиликдан келадиган даромад ва соф фойда яна 1,5—2 баробар ошади.

Партиямизнинг XXVII съездидан кейинги ўтган давр ичида меҳнатни ташкил этишнинг жуда кўп формалари ишлаб чиқаришга жорий этила бошланди. Жумладан, тўла хўжалик ҳисобига ўтиш, пудрат, ўз харажатларини ўзи қоплаш, ўз-ўзини молия билан таъминлаш каби шакллар колхоз-совхозлар фаолиятига тобора чуқурроқ сингиб бораяпти. Хўжаликни бошқаришнинг бу прогрессив усуллари, рўй-рост айтиш мумкинки, яхши самаралар бераяпти. Мана, бир мисол. «Ленин йўли» колхозини Тошкент ва Келес шаҳарлари икки томондан сиқиб келаяпти. Шу туфайли деҳқонларимиз эл дастурхонига кўпроқ маҳсулот етказиб бериш резервлари устида бош қотиришаяпти. Бултурги йил мазкур колхознинг ўзи мамлакатга 8 минг 784 тонна сабзавот, 1 минг 221 тонна картошка, 1 минг 833 тонна узум, 800 тоннадан кўпроқ сут, 100 тонна гўшт армуғон этди. 5 миллион 200 минг сўм даромад, жумладан, 1 миллион 200 минг сўм соф фойда олинди. Колхозчиларнинг ўртача иш ҳақи 270 сўмдан ошди. Пудрат усулининг тўла жорий этилиши рентабеллик даражасини салкам 30 процентга етказиш имконини берди.

Буларнинг ҳаммасига тағин ўша теплица хўжалигини ривожлантириш туфайли эришилди. Шу ўринда яна бир қизиқ фактни келтириб ўтмоқчиман: бу хўжаликда ойнаванд далаларнинг ҳар квадрат метридан 21 килограммдан ҳосил олинаётган бир пайтда бу рақам республика бўйича атиги 8 килограммни ташкил этади. Шундан кўриниб турибдики, халқимиз ерни очилдастурхон деб бежиз айтмаган. Фақат бу тилсимнинг калити омилкорлик билан қилинадиган меҳнатдир.

Пойтахт бозорларидаги аҳвол ютуқларимиз кўзгусини хиралаштириб қўяётганлигини тўла англаб етганлигимиз учун ҳам ҳаёт олдинга сурган айрим жиддий муаммолар ва уларнинг ечими юзасидан ўзимнинг баъзи фикр-мулоҳазаларимни баён этмоқчиман. Буларнинг ҳаммаси бир-бирлари билан узвий боғлиқ бўлиб, эндиликда улар тезда ҳал этилсагина бозорларда деҳқон тўла ўз ҳукмини ўтказа олиши мумкин. Аввало районимизда экинзорлар камайиб, шаҳарликлар ва туб аҳолининг табиий ўсиши ҳисобига демографик шкала кўтарилиб бормоқда. Нима қилиш керак? Иккинчидан, пойтахт ва район маркази аҳолисининг сабзавот, мева ҳамда полиз маҳсулотларига бўлган талабини қондириш учун шу камчил майдонлар ҳосилдорлигини кўтариш зарур. Бунинг иложи борми? Кундалик эҳтиёж маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш йўлларини излаб топиш лозим. Шундай резервларга эгамизми?

Шуни мамнуният билан таъкидлаш лозимки, шаҳарлик чорбоғчилар учун тоғ зоналари ва чеккароқ районлардан ер ажратиб берила бошлаганлиги ана шу муаммолар ечимидаги илк қадам бўлди.

Демак, биринчи муаммони ҳал этишнинг бирдан бир йўли ойнаванд далаларни кенгайтиришдан иборатдир. Бу борада Охунбобоев номли, «Ленин йўли», К. Маркс номли, Навоий номли колхозлар ва «Тошкент» совхозида анча ибратли ишлар қилинаяпти. Жумладан, «Ленин йўли» колхозининг фақат марказий қўрғонида беш мингдан ортиқ киши яшайди. 750 гектар ер шунча аҳоли учун етарли эмас, албатта. Колхозда 10 гектар майдонда теплица қурилиб, ишга яроқли аҳолининг бир қисми шу участкада ишлашга жалб этилди, бу тармоқ яна 6 гектарга кенгайтирилади. Планлаштирилган ғишт ва оҳак заводлари қурилиб ишга туширилса, бу, аввало, ойнаванд далалар ҳажмини бир неча баробар кенгайтириш, айни пайтда маҳаллий аҳолини шу объектларда тўла иш билан таъминлаш имконини беради. Хўжаликда ернинг ҳар бир қаричини тежаш, шу билан бирга барча оилаларни уй-жойли қилишнинг асосий негизи кўпқаватли иморатлар қуришдир, деган хулосага келинди.

Ҳали юқорида таъкидлаганимдек агросаноат комплексида ўз харажатларини ўзи қоплаш, ўз-ўзини молия билан таъминлаш каби янги формалар вужудга келди. Табиийки, меҳнатни ташкил этишнинг бу прогрессив формаларини фақат юксак рентабелли хўжаликлардагина дадиллик билан жорий этиш мумкин. Сабзавот ва мева етиштиришга ихтисослашаётган бизнинг районимизда эса 2—3 та хўжаликни ҳисобга олмаганда рентабеллик даражаси анча паст. Бу муаммони ҳал этиш асосан сабзавоткор ва соҳибкорларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш, бунинг учун эса маҳсулот харид нархларини қайта кўриб чиқиш масаласи билан боғлиқдир. Маълумки, ўз-ўзини молия билан тўла таъминлаш учун хўжаликнинг рентабеллик даражаси 25—26 процентдан кам бўлмаслиги керак. Ана шу нуқтаи-назардан қаралганда бизда йиллик даромади 1 миллион 200 минг сўм бўлаётган ва рентабеллик даражаси 28 процентни ташкил этаётган «Ленин йўли» колхозигина янги формада ишлашга ўтиши мумкин. Бу хўжаликда узум ва теплицаларда сабзавот етиштириш ҳажми катта бўлганлиги учун ҳам ана шундай имконият мавжуд. Райондагина эмас, областимизда энг илғор хўжаликлардан бири ҳисобланган К. Маркс номли колхоз эса ишлаб чиқаришнинг шу янги формасига ўтиш жараёнида жиддий қийинчиликларга дуч келиши турган гап. Негаки, хўжаликда маҳсулотнинг айрим турлари жумладан, картошка етиштириш таннархи анча баланд. Бунинг сабаблари кўп. Аввало, маҳсулот етиштиришни механизациялаш даражаси умуман район бўйича ниҳоятда паст, бундан ташқари биз ер майдонлари камайиб бораётганлиги туфайли ўз уруғчилик базамизни ташкил этишдан маҳруммиз.

Моддий манфаатдорлик муҳим роль ўйнаётган ҳозирги пайтда «кам наф» экинлар муаммоси ҳам ҳали тўла ечилгани йўқ. Масалан, айни пишиқчилик палласида нархи 6 тийин қилиб белгиланган ҳар килограмм истеъмол лавлагисини етиштиришга 2—3 баравар меҳнат ва маблағ кўп сарфланаяпти. Оқибатда бу соҳада ишлаётган сабзавоткорнинг ўртача ойлик маоши 80 сўмдан ошмаяпти.

Ўз-ўзидан маълумки, белгилаб қўйилган мавжуд харид нархи шу экинни етиштириш билан шуғулланаётган кишининг маошини кўтариш имконини бермайди. Бунинг устига лавлаги экилаётган майдонлар самарадорлиги бошқа экинларга нисбатан анча паст.

Шунингдек, бақлажон ва болгар қалампири етиштириш борасида ҳам амалдаги нархлар харажатни тўла қоплашга тўсиқ бўлаяпти. Қаранки, ҳар гектар ердан келадиган молиявий тушум болгар қалампири бўйича 2600—2800 сўмни, бақлажон етиштиришда 1500—1700 сўмни ташкил этаётган бир пайтда эрта пишар карам шу ҳажмдаги майдондан 11 минг сўм миқдорида даромад келтирмоқда ва айни пайтда карамдан бўшаган майдонлар такрорий экинлар билан банд қилиб қўйилмоқда.

Ана шу таққослашнинг ўзи харид нархларини қилинган меҳнат ва сарф харажат миқдорига қараб белгилашни тақозо этади.

Шаҳарликларни қишда ҳам сабзавот маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаб туришнинг бирдан-бир йўли ойнаванд далаларни кенгайтиришдан иборат эканлигини айтиб ўтган эдим. Тўғри, теплица хўжалигида очиқ ҳавода маҳсулот етиштиришга нисбатан кўп меҳнат ва харажат сарфланади. Аммо нарх-наво механизмини қайта кўриб чиқиш бу соҳадаги муаммоларни ҳам ижобий ҳал этишнинг асосий омили ҳисобланади. Зеро, бир гектар ерда атиги икки марта фойдаланиладиган плёнкаларнинг ўзи хўжаликларга минг сўмга тушиб, ҳосилдорлик шу майдонда 150 центнерни ташкил этганда ҳам харажат 6,6 сўмга тўғри келаяпти. Шундай экан, мавжуд харид нархига кўра бирор иқтисодий наф тўғрисида ўйлашнинг ўзи кулгили эмасми?

Олдимизда кўндаланг турган муаммолардан яна бири шуки, биз шаҳарликларга қиш чилласида ҳам узум ва бошқа меваларни, шунингдек, помидор ва бодринг сингари сабзавот турларини тўла етказиб беролмаяпмиз. Бу ишни йўлга қўйишга тўсиқ бўлаётган нарса ана шу маҳсулотларни сақлайдиган музхона ва омборхоналар йўқлигидир. Қолаверса, ҳозирги мавжуд теплица тармоқлари аҳоли эҳтиёжини қоплаш даражасида эмас. Шунинг учун ойнаванд далаларни кенгайтириш билан бир вақтнинг ўзида музхона ва омборхоналар қуришни тезлаштирмоғимиз лозим. Ҳозир ҳар бири минг тонна мева сақлаш имконини берадиган музхоналар К. Маркс номли, Навоий номли, Охунбобоев номли, «Ленин йўли», «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозлари, «Ленинград» ва Тошкент» совхозларида қуриш ишлари режалаштирилмоқда, баъзи хўжаликларда бу иш аллақачон бошлаб юборилди.

Мўътадил иқлимли омборхоналар қуришнинг яна бир афзал томони бор: сабзавоткорлар ўз томорқаларида етиштирган маҳсулотни бозорга ташиб овора бўлиб юрмасдан ўзимизга топширган ва бу билан айни йиғим пайтида камчил бўлган вақтни анча тежаган бўлур эдилар. Ана ўшанда четдан олинадиган ёрдамга ҳам эҳтиёж қолмайди.

Ачинарлиси шундаки, бизнинг маҳсулотларимизни реализация қилувчи ва иқтисодий жиҳатдан анча бақувват чакана савдо идора (ОРК)ларининг ҳам хўжаликларимизда бирорта тузукроқ омбори йўқ. Улар деҳқондан қабул қилиб олган сабзавот-полиз маҳсулотларини бузуқ биноларда, ташландиқ эски молхоналарда сақлашади. Оқибатда товар бузилиб, сорти пасаяди, бундан эса фақат дала соҳиблари зарар кўради.

Тошкентдаги сабзавоткорлар маҳсулотини қайта ишлайдиган заводларда ҳам тартиб йўқ. Сир эмаски, пишиқчилик палласида транспорт етишмайди. Хўжалик раҳбарлари аранг топган машиналар ҳам заводлар дарвозалари олдида бир неча соатлаб иссиқда навбат кутиб қолишади. Натижада маҳсулот сифати бузилиб, ер эҳсонларини паст сортларга топширишга мажбурмиз. Бу аҳвол, айниқса, янги Тошкент консерва заводида бир неча йиллардан буён ҳукм суриб келмоқда.

Агар ана шу муаммоларга чек қўйиб, режалаштирилган вазифаларни қисқа муддатларда амалга оширишга эришолсак, пойтахт аҳолисини қишин-ёзин бир хилда сабзовот ва мева билан таъминлаш имкониятига эга бўламиз. Ахир, ечимини кутаётган бу хилдаги муаммолар фақат бизда эмас, Калинин, Оржоникидзе ва бошқа шаҳар атрофи районларида ҳам мавжуд-ку!

Имкониятдан фойдаланиб, яна бир масалани ўртага ташламоқчиман. Менимча, сабзовот ва полиз экинларини табақалаштириш пайти аллақачон етиб келди. Биз Тошкентга туташ районмиз. Шунинг учун тез айнийдиган сабзавот турларини кўплаб етиштиришни бизнинг зиммамизга юклаб, картошка, пиёз сингари чидамли полиз экинларини ер майдони кенгроқ чекка районларда ишлаб чиқариш йўлга қўйилса айни муддао бўлур эди. Чорва ҳақида ҳам худди шу фикрни айтиш мумкин. Бизда ўн минг қорамол бор. Чорва учун атиги 2 минг гектар ер ажратилган. Бошқачароқ қилиб айтганда, ҳар бош молга 0,30 гектардан ер тўғри келади. Биз эса хашак етишмаслиги туфайли тутзорлар ораларига беда экиш билан бирга қўшни Қозоғистондан ҳам баъзан емиш сотиб олишга мажбур бўлаяпмиз. Оқибатда сарф-харажат кўпайиб, таннарх қимматлашиб кетаяпти. Планлаштириш органлари эса районда ер майдони тобора камайиб бораётганлигини ҳанузгача ҳисобга олишмаяпти. Чорвага ажратилган ер ҳисобига сабзавот ва полиз экинлари майдонларини кенгайтирмоқчи бўлсак, сут ва гўшт етиштириш соҳасидаги планларни бутунлай барбод қилиб қўйишдан чўчияпмиз. Районда эса ҳар бир қарич ер ҳисобда. Негаки, биз ҳар квадрат метр ердан йилига ўртача 4 сўмдан даромад олаяпмиз. Фақат 3 минг 400 гектар майдонда етиштириладиган сабзавотнинг ўзидан гектар ҳисобига 25 тоннадан маҳсулот етиштиришга эришаяпмиз.

Районимиз территориясида кўп йиллардан буён сабзавот-полиз экинлари ва картошка навларини етиштириб беришга жалб этилган илмий текшириш институти фаолият кўрсатиб келмоқда. Институт ишида озгина ўзгариш бор. Аммо, ҳалигача деҳқонларимиз эрта-пишар барқарор бир навга эга бўлганлари йўқ. Бу ҳақда институт маъмурияти ва партия ташкилоти жиддийроқ бош қотиришса мақбул бўлур эди.

Тошкент — ўзбек вужудининг юраги. Пойтахт кўчаларини кезиб, бобокалон шаҳарнинг тобора навқирон тус олаётганидан беихтиёр шодланиб кетасан киши. Муҳташам бинолар, боғу-хиёбонлар. Бироқ ҳар нарсага деҳқон кўзи билан қарашга ўрганган одам кўпгина кўчалар чеккалари, баъзи жойларда эса катта-катта майдонлар бирор гиёҳсиз ётганини кўриб ич-ичидан ўкинади. Ахир, бу ерларда ҳам соя, ҳам мева берадиган ниҳоллар ўстириш мумкинку! Тўғри, шаҳарда боғ кўчалар кўп. Агар ёз чилласида «Илғор», «Мевазор», Форобий, «Туркқўрғон» каби маҳаллаларда бўлиб, кўча бўйларида ғарқ пишиб ётган олма ва олхўри, ўрик ва гилос, занглариda ипдай тизилган узум ғужларига кўз тушса оғизнинг суви қочади.

Лекин мевалари исроф бўлаётган шаҳарликлар аҳволига ҳам тушунмоқ керак. Спиртли ичимликлар ишлаб чиқариш кескин камайгач, магазинларда турли-туман шарбат ва мураббоблар кўпайиб қолди. Кўпчилигимиз вақтни қизғаниб мазкур ширинликларни ўзимиз тайёрламай магазиндан тайёрини олиб қўяқолишга ўрганганмиз. Хўш, нима қилиш керак? Бизнингча, консерва заводлари ёки савдо корхоналари қошида мавсумий тайёрлов группаларини ташкил этиб, уларни шаҳар ҳовлиси мавжуд аҳолидан мева ҳамда сабзавот маҳсулотларини йиғишга жалб этиш зарур. Шундай қилинганда шаҳарликларнинг моддий манфаатдорлиги ошади, бундан давлат ҳам катта наф кўради. Энг муҳими, аҳолининг сабзавот ва мевага бўлган эҳтиёжи бирмунча қондирилади.

Хулоса шуки, ер ҳох у шаҳарда, ҳох у қишлоқда бўлсин, асло бўш ётмаслиги керак. Ер эъзози — эл эъзозидир. Мақсад — қишда ҳам, ёзда ҳам дастурхонимизни арзон ва сифатли сабзавот ва мева билан гулгун қилишдан иборат. Ана шу эзгу ният биз, сабзавоткор ва полизкорлардан йил бошиданоқ омилкорлик билан янада ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилишни талаб этади.

Суҳбатни А. НУРИМОВ ёзиб олди.

Истеъмол буюмлари манзурми?

Ташвишли муаммолар

Шаҳар саноат корхоналарида кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш қандай бораётганини тасаввур этиш учун статистика маълумотларини санаб ўтишга ҳожат йўқ. Кўпгина буюмларни шаҳримиздаги корхоналарда бемалол ишлаб чиқариш мумкин бўлган бир пайтда ҳолбуки улар бир неча юзлаб, минглаб километр узоқдан эшелонларда ташиб келтириляпти. Бу бир қарашда оддий воқеадек туюлса ҳам аслида ўйламай иш тутиш, корхоналарда аҳолига зарур истеъмол буюмларини ишлаб чиқаришни оқилона ташкил эта билмаслик оқибатидир.

Тўғри, шаҳарда кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқараётган корхоналар сони оз эмас. Аммо бу муҳим ишга панжа орасидан қарашдек «эски касал»дан ҳамон қутула олмаётган корхоналар бор.

Масалан, биргина январь ойининг ўзида лак-бўёқ заводи, «Средазэлектроаппарат», «Средазкабель», экскаватор, «Таштекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Компрессор» заводи, «Тошкент» мебель, «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмалари, тўқимачилик комбинати сингари йирик корхоналар кенг истеъмол молларни ишлаб чиқариш планларини уддалай олмадилар.

Ишлаб чиқарилган кенг истеъмол буюмларининг сифати масаласи ҳам жиддий ташвиш уйғотмоқда. Кўпинча бундай буюмлар меҳр билан тайёрланмаяпти. Қўл учида «ишлаб чиқарил»япти. Очиғини айтганда, баъзи буюмлар харидоргир бўлмаяпти, улар фойдаланиш учун қулай эмас, уни кўрган харидор ҳақли ранжимоқда.

Тошкентда яқинда очилган кенг истеъмол моллари кўргазмасини бориб кўрган киши бу камчилик ва нуқсонларнинг гувоҳи бўлади. Бу кўргазмада шаҳримиз корхоналарида ишлаб чиқарилган моллар намойиш этилмоқда.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети қошида янги ташкил этилган тармоқлараро мувофиқлаштирувчи марказ ташаббуси билан намойиш этилаётган бу кўргазма кўпгина ечимини кутаётган муаммолар ҳақида жиддий ўйлаб кўришни тақозо этади.

Шу муаммолардан бирини юқорида айтиб ўтдик. Яна бошқа муаммолар — кенг истеъмол молларига талаб-эҳтиёжларни пухта ва аниқ ўрганиш, уларнинг харидоргир турларини аниқлаш ва уларни ишлаб чиқариш устидан назорат ўрнатиш ва уларнинг ассортиментига қатъий риоя этолишини кузатиб боришдир.

Янги ташкил этилган мувофиқлаштирувчи марказ ана шу муаммолар билан эндиликда изчил шуғулланади. Ҳозирдаёқ у бир қатор тадбирларни амалга оширди. Масалан, шу пайтгача мутлақо кенг истеъмол моллари ишлаб чиқармаган 11 корхонада бу иш йўлга қўйилгани қувончли ҳолдир.

Бизнинг ниятимиз шуки, фарзандларимиз у ёқда турсин, катта ёшдаги кишилар ҳам қўлга олса чўчийдиган қўпол ва беўхшов ўйинчоқлар, нўноқлик билан, ҳеч бир дид-фаросатсиз тайёрланган буюмлар эмас, бежирим, одамнинг завқи, ҳавасини келтирадиган буюмлар кўпайсин!

Янги кўргазма бизда ана шундай фикрларни уйғотди.

Ҳ. АКРОМОВ.

СУРАТЛАРДА: шаҳримизда ташкил этилган кенг истеъмол моллари кўргазмасида намойиш этилаётган маҳсулотлар.

Р. Нуриддинов фотоси. (ЎзТАГ).

Тошлар тилга кирганда

Мамлакатимиз территориясидаги дастлабки давлатлардан бирининг пойтахтига бағишланган «Болгарлар шаҳри» тўпламини «Наука» нашриёти босмадан чиқарди. Асарни СССР Фанлар Академияси Қозон филиали коллективи Москва ва Ленинград олимлари билан биргаликда тайёрлади.

920-йилда асос солинган Волга—Кама Болгариясининг пойтахти қисқа бўлсада, аммо суронли воқеаларга бой ҳаёт кечирди. Муҳим стратегик йўлда жойлашган бу шаҳар катта иқтисодий ва ҳарбий қудратга эга бўлиб, мўғил истилочиларининг дастлабки зарбаларини даф этган эди. Бу ерда кўҳна иншоотларнинг ҳаробалари ҳозир ҳам «қад кўтариб» турибди, кўпдан-кўп сайёҳлар уларга маҳлиё бўлиб тикиладилар.

Қадимги болгар шаҳарида 100 йилдан кўпроқ вақтдан бери қазув ишлари ўтказилмоқда. Тарихчилар ва археологлар кўп йиллик тадқиқотларга таяниб, биринчи бор шаҳар тарихи ва маданиятини батафсил таърифлаб бердилар. Жами илмий тадқиқотлар беш жилдни ташкил этади. Москвада асарнинг иккинчи ва учинчи китобларини нашр этишга ҳозирлик кўрилмоқда, булар болгарларнинг кулолчилик ва кўнчилик ҳунарларига, қора ва рангли металлургияга бағишланган.

Хохлома совғаларини тайёрлаш технологияси ниҳоятда мураккаб, кўп босқичли жараёндир. Даставвал оппоқ ёғоч шакл йўнилади. Сўнгра у «вапа» лойи қоришмаси билан қоплангач, зиғир ёғи суртилиб, хумдонда қуритилади. Кейин алюминий кукуни билан оқартирилади. Шу ҳолдаги ёғоч буюм металдан фарқ қилмайди, кумуш каби ялтирайди. Шундан сўнг унга мўйқаламда енгил ҳаракатлар билан нақш чизилади. Гул туширилган буюмни алиф билан қоплаб, яна хумдонда тобланади. Лок ҳарорат таъсирида сарғаяди, кумуш «асос» эса олтин рангига киради.

СУРАТДА: Хохлома карқурининг яратилиши босқичма-босқич тасвирланган.

Манзур бўлди

КАЛИНИНГРАД. Область марказида очилган 1-савдо ишлаб чиқариш кооперативи «Гурман» аҳолига тезда манзур бўлди. Уни очганларнинг кўпчилигини сиртқи студентлар ташкил этиб, улар ажратиб берилган бинони ўз ҳисобларидан жиҳозладилар. Улар бозордан ҳарид этилган маҳсулотлардан харидоргир гўштли ярим фабрикатлар тайёрлаб, ресторан нархидан анча арзонга сотмоқдалар. Маҳсулотларни уйга элтиб бериш учун буюртмалар ҳам қабул қилинмоқда.

Шартнома асосида

КУЙБИШЕВ. Куйбишев индустриал педагогика техникумининг ўқувчилари Киевдаги Е. А. Патон номли электр пайванд илмий-тадқиқот институтида илк бор практика ўтказдилар. Улар энг янги пайвандлаш турларини қарийб бир ой ўзлаштирдилар. Замонавий машина-ускуналар билан танишдилар. Техникум учун бу ғайриодатий ўқитиш шакли мамлакатнинг ҳунар-техника билим юртларида ишлаши лозим бўлган бўлғуси усталарни тайёрлаш сифатини оширади. Патончилар ҳам бу йўлни актив қўллаб-қувватламоқдалар. Жаҳонга донғи кетган бу институт билан техникум шартнома тузди. Шартнома илмий-тадқиқот институтида мунтазам равишда практикадан ўтиб туришни кўзда тутади.

Кардиология маркази

БАРНАУЛ. Олтой ўлкасининг пойтахтида кардиология маркази очилди. Кўп қаватли кенг бинода ихтисослашган еттита бўлим жойлашди. Уларда операция хоналари, лабораториялари, диагностика ва даволаш кабинетлари бор. Марказда консультация бўлими ҳам ишлаб турибди. Тажрибали мутахассислар Олтойнинг исталган гўшасидан телефон орқали электрокардиограммалар қабул қилиб, жойларда диагнозни аниқлашда врачларга ёрдам бермоқдалар.

«Икарус» газ билан юради

МОСКВА. Пойтахтда газ дизели ўрнатилган биринчи «Икарус» 281-маршрутда синаб кўрила бошлади. Суюқ ёқилғи сарфи 30 процент камайиб анча тежалишидан ташқари, унинг бошқа фазилатлари ҳам бор. Янги мотор экологик жиҳатдан тозароқ: ундан атмосферага зарарли газлар оз чиқади. Бу янгиликни автомобиль ва автомотор марказий илмий-тадқиқот институти ишлаб чиққан.

(ТАСС).

Ишончли мулоқот

Оқшомхонлар **А. Аҳрорхўжаев, Н. Рашидов, Қ. Зайнуддинов** ва бошқалар касалхоналардаги муаммолар ҳақида ёзишимизни илтимос қилишган.

Қуйида газетхонларнинг редакцияга йўллаган истак ва мулоҳазаларини эълон қилаяпмиз.

ТАНАСИ БОШҚА — ДАРД БИЛМАС

Куюнчаклик билан ёзилган

Бугун ҳамманинг тилида турмушдаги камчиликларни тезроқ йўқотиш орзуи турибди. Бор нарсани сира тортинмай очиқ гапиряпмиз, бир-биримизни ошкора ва холисона танқид остига оляпмиз. Бировнинг камчилигини юзга солишдан эса, осони йўқ. «Танқид бамисоли кўзгу, фақат ҳамма унда ўзганинг башарасини кўради», деган гап бор. Шунга ўхшаб, балки мана бу хатлардаги кишилар дилини оғритаётганлар ҳам бошқалардан янгича ишлашни талаб қилаётгандирлар?

«Нима қилиш керак? — деб сўрабди газетхон Г. ҲАМИДОВА. — Мен шикоят ёзишга мажбурман. Ҳозир кўриб туриб, кўрмасликка олиш — душманнинг иши. Чунки иллатларга қарши ҳамма бир ёқадан бош чиқариб курашиши лозим. Қачонгача таниш-билишчилик қиламиз, пора билан иш битирамиз, ахир? Бу, айниқса, медицина соҳасида ишловчиларга тегишли. Оддий одам касал бўлиб қолса, шифохонага ётиши жуда қийин. Бирор чорасини тополмаган бемор врач ҳузуридан баттар оғирлашиб чиқади. Мана, ўз опамнинг ҳам бошидан ўтди бу иш. Опамни шифохонага жойлай олмаганимиздан кейин ордер учун пул бермоқчи бўлдик. Лекин отам партия аъзоси бўлганликлари учун бунга йўл қўймадилар. Ўзлари поликлиникага чиқдилар ва рад жавоби олгач, министрликка арз қилишларини айтибдилар. Шунда бош врач ўринбосари ордер тўғрилаб берадиган бўлибди. Аммо у ҳам бир ойдан кейинга эмиш.

Опамнинг касали эса кундан-кунга зўраярди. Охири, бир куни «Тез ёрдам» чақиришга мажбур бўлдик. Врач келди. У опамни қўл учида кўрган бўлди-да: «Менинг битта камёб уколим бор, ўшани берсам тезда тузалади, буни уйдагиларимга асраб юргандим», дея қайта-қайта такрорлайверди. Ойимлар шаъмани тушуниб, икки сўм бердилар. Мен ҳайратда қолдим. Бу, ахир, виждонни пулга алмаштириш эмасми? Биз қачонгача тилимизни қисиб яшаймиз?».

Чилонзор районида истиқомат қилувчи М. ЁҚУБОВАнинг шикояти ҳам «Тез ёрдам» устидан:

«Менинг уч ярим ёшли қизим қаттиқ шамоллаб қолди. Кечаси аҳволи жуда оғирлашди, қўрқиб кетдик ва саҳар соат бешдан қирқ минут ўтганда «Тез ёрдам» чақирдик. Лекин у соат ўндан ўн минут ўтганда келди. Шу воқеадан бери ўзимга ўзим савол бериб, жавоб топа олмаяпман. «Тез ёрдам» дегани беш соатда ҳам келадими? Бу орада беморнинг аҳволи нима кечади?».

«Мен икки ёшли қизчам Нозимани юқумли касалликлар шифохонасига ётқизгандим, — деб ёзибди Г. БЕРДИЕВ. — Қизчамиз сариқ касали билан оғриб қолганди. Лекин орадан икки кун ўтгач, уни шифохонадан олиб кетишга мажбур бўлдим. Чунки у ерда даволаниши учун шароит йўқ эди. Мен ўрта медицина маълумотига эга бўлганим, бу соҳада ўн йилдан ортиқ ишлаганим учун, берилаётган дорилар билан қизчамизнинг тузалмаслигини билдим. Қизчамиздан самарали дорилар у ёқда турсин, ҳатто оддий глюкозани аяшган. Шу сабабли беморда ҳеч қандай ижобий ўзгариш бўлмади. Шу сабабли шифохонада қирқ кунлаб ётган мурғак болаларни кўрдим. Мен врач билан гаплашиб бор гапларни айтганимда, у «Фактларни тасдиқлай олмайсиз, далилларингиз йўқ», деди. Тўғри, фактларни тасдиқлаш қийин, лекин врачнинг виждони, бурчи қаерда қолди?

Болалар орасида сариқ касали кун сайин кўпайиб бормоқда. Бунда айрим медикларимизнинг ҳам катта «хизмат»лари йўқми? Чунки кўпгина шифохоналардаги шароит мутлақо талабга жавоб бермайди. Палаталарда касаллар тиқилиб ётибди, каравотлар ёш болаларга мослаштирилмаган. Оналар болалари билан бир каравотда ётади. Санитарлар етишмайди. Фарзандларини олиб ётган оналар учун овқатланадиган жой йўқ. Демак, кимдир уларга овқат ташиши керак. Нима, бу ерда ошхона ташкил этиш мумкин эмасми? Боласини олиб ётган оналарга иш жойига кўрсатиш учун справка ҳам берилмайди».

Пенсионер Н. УБАЙДУЛЛАЕВ эса, иситмалаб ётган неварасини икки марта ҳам шифохонага жойлаштиролмаганини куйиниб ёзади. У врачлар қайси ишлари учун маош олиб ўтирганига ҳайрон бўлади.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти студенти Г. ЭРГАШЕВА ҳатто инсон юраги кўчириб ўтказилаётган бир пайтда, бош оғриғидан қутилолмаётганидан эзилади. «Мактабда ўқиб юрганимда ҳам бошим қаттиқ оғрирди, — дейди у. — Шу аҳволда имтиҳон топшириб институтга ўқишга кирдим. Кейин пахтага кетдик. Далада чеккан азобларимни биров тасаввур ҳам қилолмайди. Тун бўйи дори ичиб, йиғлаб чиқар эдим. Пахтадан қайтган заҳотимиз поликлиникага югурдим. Бироқ, врач тузукроқ текшириб ҳам кўрмай, дорилар ёзиб берди. Уларнинг ҳеч қандай фойдасини сезганим йўқ. Поликлиникага роса қатнаганимдан сўнг невропатолог врач, юзингизда йиринг йиғилган, деб бошқа бўлимга ўтказди. Нур билан даволандим, ёрдам бермади. У ердан бошқа шифохонага юборишди. Ҳеч қандай йиринг йўқ экан, ўзимизнинг поликлиникага қайтаришди. Поликлиникада тағин дори ёзиб беришдан нарига ўтишолмади. Шу аҳволда иккинчи курсни ҳам тугатдим. Аммо бош оғриғим қолгани йўқ. Ҳатто оғриқ сабабини ҳам билмайман. Нима қилишга, бошимни қаерга уришга ҳайронман...»

Уруш ва меҳнат ветерани И. ҲУСАНОВнинг қуйидаги шикояти бундан ҳам ошиб тушади.

«Мен армия сафи ва меҳнат вахтасида ўз бурчимни ҳалол адо этдим. Лекин ҳозир урушда орттирган жароҳат туфайли соғлиғим яхши эмас. Ушбу мактубни ёзишга жуда ачинарли бир ҳодиса мажбур қилди.

Ўтган йили апрель ойида участка врачимиз профилактика мақсадида анализлар топшириш ва флюрографиядан ўтиш учун йўлланма берди. Мен клиникада текширувдан ўтдим. Флюрография ўнг ўпкамда доғ борлигини кўрсатди. Мен врачларга 1944 йил қишда фронтда қаттиқ шамоллаб даволанганим, доғ шундан қолганини айтдим. Бироқ, сил касали эмаслигимга ишонтиролмадим. Менга қаттиқ ёпишиб олишди. Охири, шифохонага ётқизишди. Тажрибали врачлар текшириб кўриб, гапимни тасдиқлашди.

Шундан кейин, декабрь ойига келиб ошқозон касалим хуруж қилиб қолди. Мени тағин флюрография кўригидан ўтказишиб, сил касали бор деб топишди ва шифохонага ётқизишдан бош тортишди. Қанча-қанча одамлар орага тушиши, участка врачининг қаттиқ ҳаракатлари туфайли бюрократ врачлар қайтадан флюрографияда текширишга мажбур бўлдилар. Юқорида айтганимдай, сил касаллиги топилмади. Шифохонага ётдим. Бироқ мен роса ярим йил сарсон бўлдим».

Хўш, шундай аҳвол, шундай медицина ходимлари билан қайта қуришни қандай амалга ошириб бўлади? Аҳоли соғлиғини сақлаш ва медицина ишларини ўн иккинчи беш йиллик ҳамда 2000 йилгача бўлган даврда қайта қуришнинг асосий йўналишларидаги вазифаларни қандай бажариш мумкин? Унда эса жуда улкан вазифалар қўйилган. Тўғри, бошқа кўпгина соҳалардаги каби медицинада ҳам чидаб бўлмас камчиликлар бор эди. Жумладан, шафқатсизлик, қўполлик, ўз касбига нисбатан масъулиятсизлик, порахўрлик, бюрократизмдай иллатлар ҳукм сурарди яқингача. Лекин кейинги пайтларда уларга қарши талай чоралар кўришмоқда-ку? Масалан, аттестациялар ўтказилиб, мамлакат бўйича минглаб медицина ходимлари касбига нолойиқ деб топилди. Бироқ, ҳамон шикоятлар келмоқда. Демак, айрим жойларда аттестация ишига ҳам панжа орасидан қаралган ёки тағин келишувчилик бўлган. Балки врачлар камлиги баҳона қилиб кўрсатилар? Унда малакали, виждонли врачлар кўпроқ ишлаб, шунга яраша ҳақини ҳам олишни йўлга қўйиш мумкин эмасмиди?

Хуллас, гап кўп, лекин соғлиқни сақлаш системасида кишиларни қувонтирадиган янгилик сезилгани йўқ. Бу соҳа мутасаддилари нимани кутишяпти, ҳайронмиз. Ҳеч қандай изланишни кўрмаяпмиз. Қайта қуришни эса бемалол изланиш деса бўлаверади. Шундай экан, балки газетхонларимиз соғлиқни сақлаш соҳасини қайта қуриш бўйича ўз фикрларини билдиришар?

Дастлабки таклиф эса шундай:

Врач ҳузурига келган ёки шифохонада ётган бемор тегишли медицина хизматини олгач, рўйхатдан ўтказиш бўлимида ўз баҳосини ёзиб берса. Хизмат кўрсатилган беморлар сони ва улар берган баҳога қараб врачга ҳақ тўланса. Чунки қўл қовуштириб ўтирадиган вақтлар ўтди.

Ориф ФАРМОНОВ,
ёзувчи.

Баҳорнинг шифобахш неъматлари

Гиёҳлардан тайёрланадиган таомлар

Ҳурматли редакция! Баҳор келиши билан ердан турли-туман ўт-гиёҳлар униб чиқади. Кўкламги «илик узилди» пайтида улардан ҳар хил таомлар пишириб ейилса дармон бўлади, дейишади. Бундай таомларни қандай тайёрлаш керак?

С. НОРМАТОВ, Ж. ХОЛМАТОВ,
М. МИРЗАЕВ, Ш. ОДИЛОВА, Н. КАРИМОВА,
«Ташсельмаш» заводи ишчилари.

Қуйида таниқли пазанда Карим Маҳмудовнинг кўкламги гиёҳлардан тайёрланадиган таомлар ҳақидаги маслаҳатларини оқшомхонлар диққатига ҳавола этдик.

ГИЁҲЛАРДАН ҚИЙМА ТАЙЁРЛАШ

Эрта баҳорнинг жағ-жағ, отқулоқ, ялпиз, мачин, семизўт, исмалоқ, момақаймоқ, эрмон, шўра, йўнғичқа каби доривор гиёҳларнинг ҳар биридан тахминан бир килограмм териб олиб саралайсиз, хасчўпларини териб ташлаганингиздан кейин совуқ сувга бир соатча ботириб қўйсангиз ора-орасидаги лойи ва қуми бўлса идиш остига чўкади. Сўнгра яна бир неча бор сувда ювиб, сирқитиб қўясиз. Шундан кейин ўткир пичоқ билан майин қилиб қирқасиз ва чопасиз. Ана шу кўк қиймасига яна бошпиёз, кўк пиёз, саримсоқ кўки, кашнич, укропдан ҳам тўғраб қўшинг. Жизза, ёки чарви ёғини майда тўғраб аралаштиринг. Қозонга сариёғ солиб доғланг ва кўк қиймани ташлаб жазлаётганда тухумни қаттиқ пишириб майдалаб қўшиб юборасиз (хом тухум чақсангиз ҳам бўлади). Бунга туз ва мурч сепиб таъмини ростлайсиз ва то сели чиққунча ва кўк пишгунча димлаб қўясиз.

Шу усулда тайёрланган қийма — кўк бийрон деб аталади, уни нонга қўшиб истеъмол этилса ични юриштиради, совуқ мижозни оширади, қон босимини туширади, яхши ухлатади, аъзоларни дармон дориларга сероб қилиб, лоҳас бўлишни йўқотади. Энг муҳими, ғоят лаззатли ва тўқтутар ушбу таом кишига чинакам ҳузур бахш этади.

Сўнгра кўк бийрондан кўк чучвара, кўк сомса, кўк патир ва кўк пирог тайёрлайсиз.

Бир кило турли гиёҳлар, икки бош пиёз, бир боғ кўк пиёз, бир боғ саримсоқ кўки, бир боғ кашнич, бир боғ укроп, бир стакан жизза ёки 150 грамм чарви ёғи, тўрт дона пиширилган ёки хом тухум, преп, таъбга кўра туз ва мурч олинади.

КЎК ЧУЧВАРА

500 грамм ўн олиб бир дона тухум чақасиз, ярим стакан сув ва бир чой қошиғида туз қўшиб қаттиққина қилиб ошхамир қорасиз, яхши муштлаб пишитгач, зувала ҳолда сочиққа ўраб 10—12 минут олиб қўйсангиз, тинади. Сўнгра зувалани яна бир-икки муштлаб қалинлиги икки сантиметр келадиган патир таҳлид қилиб қўлда ёясиз, кейин урвоқ сепиб ўқлов ёрдамида нафислиги 2 миллиметр келадиган қилиб ёясиз. Ёймадан 4х4 ёки 5х5 сантиметр келадиган квадрат жилдлар кесасиз. Ҳар жилдга бир чой қошиғида кўк бийрондан солиб, чиройли чучваралар тугасиз ва шарақлаб қайнаётган тузли сувда пишириб оласиз (пишганлиги — чучваралар қозон юзига қалқиб чиққанлигидан билинади).

Дастурхонга тортишда човлида сузиб лаганга ёки ликопчага бир қават қилиб соласиз. Агар бир-бир устин қилиб солинса эзилади ёки бир-бирига ёпишиб ҳунук бўлиб қолади ва тезда совимасдан ейишда қийнайди.

Чучвара юзига сариёғ ёки қаймоқ суркаб келтирасиз.

КЎК СОМСА

(Ёққа қовурилгани)

500 грамм ун олиб, бунга бир дона тухум чақасиз, ярим стакан қатиқ ёки бир чимдим чой содаси, бир чой қошиғида туз қўшиб хамир қорасиз, 10—12 минут ўраб олиб қўйганингиздан сўнг узиб ёнғоқдай-ёнғоқдай келадиган зувалачалар ясайсиз ва жўва ёрдамида нафислигини 3 миллиметр қилиб ёясиз. Ҳар бир жилдчага бир ош қошиғида кўк бийрондан солиб, икки букласангиз яримой шаклдаги сомса ҳосил бўлади. Чиройлироқ чиқсин учун четларини буранда билан қирқсангиз «арра тишли» бўлади. Буни товада доғланган ёққа солиб аввал бир томонини, сўнг иккинчи томонини қизартириб қовуриб оласиз.

Дастурхонга иссиғида тортасиз, совиганда истеъмол этилса ҳам мазаси қирқилмайди.

КЎК СОМСА

(Тандурийси)

500 грамм унга 25 грамм хамиртуруш, 2 стакан сут ва бир чой қошиғида туз қўшиб хамир қорасиз ва тоғарачанинг ўзида ўраб кўпчитиш учун олиб қўясиз. Оширилган хамирдан кичик-кичик зувалачалар ясаб, ўқлов ёрдамида нафислигини 3—4 миллиметр ёйиб чиқасиз. Жилдлар бир-бирига ёпишиб кетмасин учун урвоқ сепиб тахлайсиз.

«Кўк чучвара» рецептида айтилган гиёҳлардан ва бошқа масаллиқлардан кўк қийма тайёрлайсиз, бироқ буни ёғда жазламасдан ҳар бир хамир жилдга бир ош қошиғида хом кўк қиймадан солиб уч бурчак, тўрт бурчак ёки юмалоқ шаклда сомсалар ясайсиз. Буни қизитилган тандирнинг жағига ёпиб ёки патниси ёғланган духовкага териб пиширасиз, чиройли чиқсин учун ҳар бир сомса юзига ийланган тухум суртсангиз, яхши қизаради.

Дастурхонга иссиғида ёки яхна овқат сифатида тортилади.

Карим МАҲМУДОВ,
пазанда.

Бастакорнинг янги асари

Тошкентлик бастакор Шуҳрат Йўлдошев афғон халқ куйлари асосида симфоник поэма ёзди. Бу асарни Т. Жалилов номидаги Давлат халқ асбоблари оркестри Тошкент Давлат университетида таҳсил кўраётган студентлар ҳузурида ижро этди.

Халқ чолғу асбоблари ижрочи-созандалари Бутуниттифоқ конкурсининг лауреати Ш. Йўлдошев Афғонистонга бағишлаб ижод этган музикали миниатюралардан бутун бир концерт берса ҳам бўлади. Афғон рубоби ва ўзбек ғижжагида ижро этиладиган бу асарлар ҳозир республикамизнинг концерт залларида янграб турибди.

Билим юртига диплом

Тошкентдаги 17-ҳунар-техника билим юртининг ўқувчилари химия дарсида анъанавий доска ва бўрсиз шуғуллана бошладилар. Янги химия кабинетида жиҳозланган элементлар даврий жадвали уларнинг машғулотларни мароқли ўйинга айлантиришларига имкон берди. Жадвал болалар йиғма алифбесига ўхшаб кетади. Унинг ёрдами билан формулалар чиқарилади, тенгламалар тузилади, масалалар ҳал этилади. Билим юртида кабинетни жиҳозлашда ҳам стендлар ва схемаларнинг кўпини ўқувчилар ўз қўллари билан ясаганлар. Кабинет ҳунар-техника билим юртлари ўртасидаги иттифоқ бўйича иккинчи даражали диплом билан мукофотланди.

(ЎзТАГ).

СССРда Ҳиндистон фестивалининг ёпилиш маросимига Мукаррама Турғунбоева номли хизмат кўрсатган Давлат «Баҳор» рақс ансамбли махсус программа тайёрлаяпти. Бу программа Жаҳон халқлари дўстлигига бағишланган, Кремлдаги съездлар саройида намойиш этиладиган театрлаштирилган катта байрам томошаларининг бир қисми бўлади. Ўзбек артистларининг чиқишларини — хореография ва музика қисмини СССР Маданият Министрлигининг таклифи билан Тошкентга келган ҳинд мутахассислари — Шимолий Ҳиндистон классик рақслар мактабининг директори Кумудин Лакхия ва бастакор Атул Дэсай тайёрлашмоқда.

СУРАТДА: ҳинд бастакори Атул Дэсай Ўзбекистон ССР халқ артистлари Бахтиёр Алиев ва Қаҳрамон Дадаевлар билан.

А. Рисқиев фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Жангчи хотирасидан

Урушда не кунлар кечмайди

Уфқда қуёшнинг олтин баркаши кўринди. Қуёш аста-секин кўтарилар экан, дарахт учлари зарга бўялди. Гўё осмонга эмас, бутун фронт солдатларининг қалбига қуёш чиққан эди.

Шу маҳалда Пўлат медицина пунктида ётган дўсти Каримжонни кўриб келиш учун командирдан рухсат олиб, пункт сари йўналди. Каримжон оғир жанглардан бирида ярадор бўлиб госпиталда қолиб кетган эди. Унинг қуролдошлари эса ҳужумни давом эттириб, фашист босқинчиларни орқага суриб, олға боришмоқда эди. Шу-шу Каримжон дом-дараксиз кетди. Мана, ярим йил деганда у кечаси ўрмон ёқасида лойқа сув тўла катта чуқурдан топилди...

— Марҳамат келинг, ким керак сизга? — сўради ҳарбий врач Пўлатни қарши олиб.

— Карим Файзиев деган солдатни кўрмоқчи эдим.

Врач ундан кўзини узмай бир нафас хаёлланиб олгач, бирдан эсига тушди:

— Ҳа, чуқурга тушиб кетган йигитми?

— Худди ўша. — Пўлат унга эргашиб бораркан, сабри чидамай Каримжоннинг соғлиғи тўғрисида қизиқиб сўради:

— Ўртоқ врач, дўстимнинг саломатлиги қандай, яқин кунларда тузалиб кетадими?

— Тузалиб кетади, — жавоб берди врач ишончли тарзда, — яраси оғир эмас, унча зарари йўқ, битиб кетади. У ҳаддан ташқари чарчаган, қорни оч экан, бунинг устига кўп қон йўқотган.

Улар дарахтлар орасида ўрнашган брезент чодирлардан бирига киришди. Пўлат ёғочдан ясалган қўлбола каравотларда ётган ярадор солдатлар орасида Каримжонни кўриб қичқириб юборди:

— Каримжон, дўстим...

— Пўлат, бормисан, оғайни, — дея Каримжон севиниб қўлини чўзди. Унинг бир қўли бинт билан ўралган эди.

— Дўстим сени ҳам кўрадиган кун бор экан-ку, — дея Пўлат қучоғини очиб Каримжон билан кўришди. Иккаласининг ҳам кўзларига севинч ёши силқиб чиқди...

Пўлат ёғоч стулчага ўтириб Каримжоннинг киртайган кўзларига, сал қон югурган юзларига тикилиб деди:

— Озиб кетибсан, дўстим. Сени кечаси чуқурдан олишганини гапириб беришди.

— Тақдир экан, Пўлат. Урушда не кунлар кечмайди дейсан киши бошидан. Яхшиям батареядаги дўстлар билиб қолишибди. Сашага қойилман. Чуқурдан ўша олиб чиқди мени.

— Айтгандек, Каримжон, госпиталдан чиқиб нега тўғри ўз қисмимизга келавермадинг?

— Иложи бўлмади. Тўсатдан ўн бештамизни машинага ўтказиб олдинги линияга келтиришди.

— Хўш, кечаси чуқурга нима қилиб тушиб юрибсан? — Пўлат унинг сўзини бўлди.

Каримжон соғ қўлига таяниб, ёнбошлади, бир зум ўйланиб олгач, маҳзун овозда гапга тутинди:

— Ўзим иштирок этган жангларни эсласам ваҳимага тушаман, Пўлат. Не-не йигитлар ўлиб кетди... Тўқсонбой, Аҳмад деган дўстларим бор эди... — у бир пас жим бўлиб, бошини лиқиллатиб хаёл сургач, сўзини давом эттирди: — Кеча эрталаб ротамиз Слободка қишлоғи учун қаттиқ жанг қилди. Фрицлар роса қочиб беришди. Бироқ, самолётлари бомба ташлаб ишни пачава қилишди. Қишлоққа кира бошлаган эдик, бир уйнинг томида фрицлар яшириниб қолган экан, шу десанг лаънатилар пулемётдан ўқ ёғдиришди, кўп йигитларимиз ҳалок бўлди. Ярамаслар! Биз ерга ётиб олдик, бошимизни кўтарсак ўқ дўлдай ёғилаверди, бир қадам силжиш мумкин эмас, йўл тўсилди қўйди...

Каримжон ўз дўстлари Аҳмад ва Тўқсонбой билан биргa, топшириққа кўра, фашистларни ўт очиш нуқтасини йўқотиш учун боришганини ҳикоя қила бошлади:

— ...Чуқурларга яшириниб, тошлар панасида эмаклаб боряпмиз, ўқлар каллани учириб юбораман дейди. Томига пулемёт ўрнатилган уйга яқинлашиб қолгандик, ўн метрча нарида эмаклаб келаётган Аҳмад тўсатдан бир қўли билан бошини чангаллаб олди, панжалари орасидан қон юзига оқиб туша бошлади. Шу пайт Тўқсонбойнинг ҳам ўнг қўлига ўқ тегди, у қорни билан сурилиб борди... Кўп ўтмай фашистлар ташлаб қочган траншеяга сакраб тушдик. Мен уларнинг яраларини бинт билан ўраб қўйдим. Энди ҳийла ишлатиш керак эди: Аҳмад билан Тўқсонбой автоматдан ўқ узиб фрицларни алаҳситиб туришади-ю, мен эмаклаб бориб томга граната улоқтирадиган бўлдим. Икки автомат даҳшат солиб тириллаб кетди, томдаги фрицлар ҳам ўт очишди, мен траншеядан сакраб чиқдим-у ўнг томонга эмаклаб кетдим. Шу пайт оёғимга биров темир қиздириб босгандай бўлди, қарасам ўқ тегибди, қон оқаяпти. Бирдан ўнг қўлимни ҳам кўтара олмай қолдим. Шунда ҳам бўш келмадим. Тирмаша-тирмаша ахир уйга етдим. Тишимни тишимга босиб, бор кучимни тўплаб белимдаги гранатани чердакка улоқтирдим. Том гумбирлаб, тўзиган қамишлар, ёғоч парчалари гурсиллаб устимга тушди. Кўп қон кетибди, мадорим қуриб ўрнимдан туролмадим. Дўстларимнинг «ура-а!» деган товушлари қулоғимга чалинди. Турмоқчи бўлдим, бироқ танамни кўтаролмай йиқилдим, бошим тошга урилиб, ҳушимни йўқотдим...

— Хўш, ундан кейин нима бўлди? — деб сўради Пўлат сабри чидамай.

— Ундан кейинми, бир вақт ўзимга келдим. Қарасам ярадор оёқ-қўлим бинт билан ўралган. Ёнимда Тўқсонбой, Аҳмад, яна бошқа ярадор солдатлар ҳам бор, санитария машинасида кетяпмиз. Кўзимни очиб, ҳушимни йиғиштириб олганимда Тўқсонбой билан Аҳмад қувониб кетишди, ротамиз қишлоқни душмандан тозалаб, олға кетишганини айтиб беришди. Эҳ, қандай яхши хабар-а? Тўқсонбой, Аҳмад уччаламиз шундай гаплашиб ётган эдик, тепамизда мотор овози гувиллаб, қаёқдандир солдатлар «Воздух! Воздух!» деб қичқириб қолишди.

Атрофда бомбалар гумбурлай бошлади... Машинамизнинг ярмиси учиб кетди, мен юмалаб бир чуқурга тушдим, устимга шувиллаб тупроқ тўкилди. Бир пасдан кейин самолёт узоқлашди, оғриқдан қақшаб, зўрға тирмашиб чуқурдан чиқдим, қарасам машина ҳам йўқ, дўстларим ҳам. Ер ўпирилиб, тупроқлар қорайиб ётибди. Дўстларимга ич-ичимдан ачиндим. Уруш экан, нима ҳам қилардик. Кейин ҳассага таяниб, бу ёққа қараб юрдим. Ёмғир ёғиб турибди. Қоронғу тушса ҳам туртиниб-суртиниб юравердим, дармоним қолмади, бошим гангиб адашиб кетибман, ўрмонга яқинлашганимда лойқа сув тўла чуқурга сирғаниб тушиб кетдим. Дарахт илдизини ушлаб олганимча «ёрдам беринглар!» деб қичқиравердим...

Комил МУҲАМЕДОВ,
Улуғ Ватан уруши ветерани.

Хонадонингиз чароғон бўлсин!

Мутахассислар уйда электр ёритиш приборлари қанчалик кўп бўлса, уй эгаларига шунчалик кўп қулайлик яратилади, электр энергияси аксинча кам сарф бўлади, деб ҳисоблашади. Чунки, кўп лампочкали ёруғ қандил тантанали кунлардагина ёқилади, бошқа кунлари эса торшер ёки бра (деворий чироқ)нинг кўзни толиқтирмайдиган, нимёруғлигида телевизор томоша қилиш, чойхўрлик қилиш маъқулроқ.

Стол лампаси диққат-эътиборни чалғитмай ишлаш учун айниқса мос — унинг муайян сатҳни ёритувчи нури эътиборни жамлашга ёрдам беради, бошқа оила аъзоларига ноқулайлик туғдирмайди. Ётоқхонага айтарлик ёруғ бўлмаган қандил, каравот ёнига бра ёки хира чироқ ўрнатган маъқул. Йўлакдаги кўзгу олдида бра ўрнатишнинг ўзи кифоя.

«Ташхозторг» магазинларига ташриф буюриб, квартирангизда ўзингизга маъқул ва қулай ёритғичларни ўрнатишингиз мумкин.

Магазинларда кенг ассортиментда мамлакатимизда ишлаб чиқарилган ва чет эллардан келтирилган ҚАНДИЛЛАР, ТОРШЕРЛАР, БРА, ОСМА ВА СТОЛ ЛАМПАЛАРИ мавжуд.

«ТАШХОЗТОРГ».

Ленин районида яшовчилар учун

ЛЕНИН РАЙОН ОЗИҚ-ОВҚАТ САВДОСИ БЎЛИМИНИНГ МАГАЗИНЛАРИ АҲОЛИГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШНИНГ ЯНГИ УСУЛИНИ ТАКЛИФ ЭТИШЯПТИ.

Ўзингиз магазинга боролмаган ҳолларда қўнғироқ қилсангиз, кифоя. Магазинлардаги мавжуд озиқ-овқат маҳсулотлари етарли ассортиментда уйингизга элтиб берилади.

Саноат корхоналарининг буюртмаси билан ҳам маҳсулотлар етказиб берилиши мумкин. Транспорт ҳақи прейскурант бўйича тўланади.

МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСИ:

3-МАГАЗИН — Космонавтлар проспекти, телефон: 56-65-92.

20-МАГАЗИН — 1-Қўйлиқ массиви, 16-уй, телефон: 90-61-91.

ЛЕНИН РАЙОН ОЗИҚ-ОВҚАТ САВДОСИ БЎЛИМИ.

Гугурт ўрнига...

ЭЛЕКТР ёки ПЬЕЗОКЕРАМИК ГАЗ ЁНДИРИШ ПРИБОРИНИ қарийб бир йил мобайнида ишлатсангиз бўлади.

Бу приборлардан фойдаланиш жуда осон ва қулай, уларнинг ёнғин чиқариш хавфи йўқ.

Электр ёки пьезокерамик газ ёндириш приборини уй-рўзғор буюмлари магазинларидан сотиб олишингиз мумкин.

«УЗТОРГ»НИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЛАРАРО БАЗАСИ.

ЯККА ТАРТИБДА ВА КООПЕРАТИВ МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИ БИЛАН ШУҒУЛЛАНУВЧИ ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ташвиш билмайсиз...

Сиз тайёрлаётган мода талабаларига жавоб берадиган зеб-зийнатларни, оригинал совғаларни, камар ёки сумкаларни, нимча ёки пойабзалларни сотишда.

МАРКАЗИЙ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИ ЁРДАМ БЕРАДИ!

Бу ерда кооперативлардан, якка тартибда меҳнат фаолияти билан шуғулланувчи айрим граждандардан товарларни реализация қилиш учун қабул қилувчи махсус секция ташкил этилган.

Товарларнинг ЦУМга топширилишини расмийлаштириш учун ёнингизда ҳужжат— якка тартибда меҳнат фаолияти билан шуғулланишга руҳсат этувчи патент бўлиши лозим.

Товарларга нархларни топширувчи билан келишилган ҳолда ЦУМ товаршунослари белгилайдилар.

Эслатамиз, ЦУМ соат 9 дан 20 гача, ёз кунлари эса соат 9 дан 21 гача ишлайди. Дам олиш куни— якшанба.

Телефон: 33-58-94.

Бинокор усталар хизматингизга тайёр

«УЮТ» («Шинамлик») КООПЕРАТИВИНИНГ УСТАЛАРИ КВАРТИРАНГИЗНИ ТЕЗ РЕМОНТДАН ЧИҚАРИШДА, УЙНИ РЕКОНСТРУКЦИЯ ҚИЛИШДА, ЧОРБОҒ ЁКИ БОҒ ИМОРАТЛАРИ ҚУРИЛИШИДА ЁРДАМ БЕРАДИЛАР.

«УЮТ» кооперативи шунингдек, зарур материалларни харид қилиш ва ташиб келтиришда ёрдам бериши мумкин.

Кооператив адреси: 1-Пушкин проезди, 6-уй.

Телефонлар: 33-06-22, 33-10-53.

«УЮТ» КООПЕРАТИВИ.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

Маҳорат кўриги

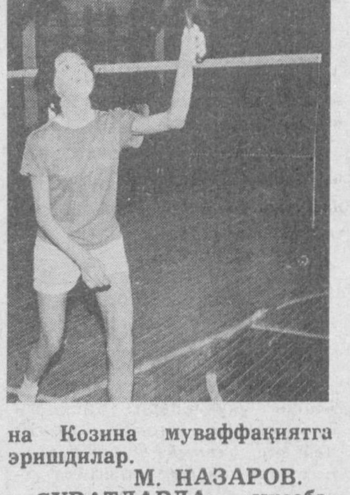

Тошкентда ўсмирлар ўртасида бадминтон бўйича республика шахсий-команда биринчилиги бўлиб ўтди. Спортнинг бу ёш тури кўпчиликка жуда манзур бўлмоқда. Унинг СССР халқлари спартакиадасига, 1992 йилги Олимпиада ўйинлари программасига киритилганлиги ҳам бадминтоннинг оммалашиб бораётганлигидан далолат беради.

— Мусобақалар шахсий, жуфт ва аралаш жуфтлар ўртасида ўтказилди, — дейди республика терма командаси тренери Валерий Александрович Ткаченко. — Ёшлар бу учрашувларда яхши маҳорат кўрсатдилар.

Мусобақаларда Тошкент шаҳри касаба союз командаси ғолиб чиқди. Шахсий биринчиликда 147-мактаб ўқувчиси Андрей Битиев ва 101-мактаб ўқувчиси Галина Козина муваффақиятга эришдилар.

М. НАЗАРОВ.

СУРАТЛАРДА: мусобақалардан лавҳалар.

Автор фотоси.

Футбол

Электр транспортчилар ютуғи

«Комсомольская правда» газетаси совриии учун ташкил этилган минифутбол бўйича ишқибозлар ўртасидаги Тошкент шаҳри биринчилигида трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг «Красновосточное» футбол командаси катта зафар қучди. Коллектив 175 команда иштирок этган ана шу турнирнинг финал баҳсида 3:4 ҳисобида мағлубиятга учраганига қарамай фахрли совриннинг финал беллашувларида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди. Команданинг ютуғига С. Радченко, Л. Васильев, А. Кузнецов, О. Гришаев, И. Желудков, Р. Рўзибоев, Ю. Шестаков, М. Содиқов, Б. Отабоев, Г. Мақсудов, А. Миронов, В. Попов, К. Пучковлар муносиб ҳисса қўшдилар. Бунда тренер И. Шкандиннинг ҳам ҳиссаси катта бўлди.

Шу кунларда «Красновосточное» командаси «Комсомольская правда» газетасининг соврини учун финал баҳсларида иштирок этишга қизғин ҳозирлик кўрмоқда. Ҳадемай команда Москвага жўнаб кетади.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

Жиноят содир бўлди

ҚИЛМИШЛАРИГА ЯРАША

⊙ — Туринг суд келяпти. Бу сўздан ҳамма сергак тортди. Йиғилганлар нигоҳи беихтиёр қора курсида ўтирган икки навқирон йигитга қаратилди. Жиноятчилар илтижоли тикилишди.

Суд раиси ҳукмни ўқиб эшиттирди. Р. Р. Искандеров 12 йилга, С. В. Усачев эса 6 йилга озодликдан маҳрум этилди.

Хўш, эндигина 20 баҳорни қаршилаган бу йигитларга нима учун бундай жазо берилди!

Ҳурматли газетхон, агар эсингизда бўлса газетамизнинг ўтган йили 8 июнь сонида Чилонзор районида истиқомат қилувчи гражданка М. П. Зацепина квартирасига номаълум шахслар бостириб кириб, унинг мол-мулкини ўғирлаб кетганликлари ҳақида хабар қилган эдик. Милиция органларини ушбу иш юзасидан олиб борган қидирувлари жиноятчиларни қўлга олиш билан якунланди. Тергов давомида Р. Р. Искандеровнинг бошқа қилмишлари ҳам аниқланди. У олдин судланган бўлишига қарамай ўзига тўғри хулоса чиқариб олмади.

Одил суд жиноятчиларни қилмишларига яраша жазолади.

⊙ 8 февраль куни кечаси икки қуролланган киши Спутник массивидаги квартиралардан бирига бостириб кирди. Хонадон соҳибасини икки стволли ов милтиғи ва пичоқ билан қўрқитишиб заргарлик буюмлари, «Комета» магнитафони, пул, «Электрон» соатини олиб чиқиб кетишганди.

Қидирув тадбирларининг самарали олиб борилиши натижасида ушбу жиноятчи ўғрилар 29 февраль куни қўлга туширилди.

⊙ 29 февраль куни соат 10 дан 16 минут ўтганда Киров район ички ишлар бошқармасининг квартираларни қўриқлаш марказлаштирилган пультига Юнусобод массивидаги уйлардан бирининг 8-квартирасига ўрнатилган сигнализация ишлаб кетганлиги ҳақида хабар қилинди.

Навбатчи милиция хизматчиларининг аниқ ва тез ҳаракатлари туфайли ўғрилар ўша жойнинг ўзида қўлга олиндилар.

ҚАЛБАКИ ҲУЖЖАТ ЭГАСИ

⊙ 29 февраль кундуз куни К 66—95 ТШ номерли «ВАЗ—2106» маркали машинасининг ҳайдовчиси Чилонзор район ички ишлар бошқармасининг йўл-патруллик хизмати ходимлари томонидан давлат автоинспекциясига келтирилди. Тошкент область Янгийўл районида истиқомат қилувчи бу киши қўлидан тортиб олинган ҳайдовчилик гувоҳномаси қалбаки эканлиги аниқланди.

Текширув олиб борилмоқда.

ЎҒИРЛИК

⊙ 1 март куни кечки пайт 20— 25 ёшлар чамасидаги икки йигит Юнусобод массивининг 4-кварталида жойлашган уйлардан бирида истиқомат қилувчи аёлнинг кўчадан ўтиб бораётганида пичоқ билан қўрқитиб никоҳ узуги, зираги, шарфи, курткасини ечиб олишган. Жиноятчилар қидирилмоқда.

⊙ Шу куни кундузи Октябрь районидаги Охунбобоев майдонида қаровсиз қолдирилган Е 50—74 ТН номерли «М 408» серияли автомашина номаълум шахс томонидан ҳайдаб қочилган.

⊙ 1 март куни кундузи 3-линия Барнаул кўчасидаги уйлардан бирининг эшигини синдириш йўли билан ичкарига кирган ўғрилар хонадан заргарлик буюмлари, «Заря» соати ва бошқа буюмларни ўғирлаб кетишган.

БЕДАРАК ЙЎҚОЛГАНЛАР ҚИДИРИЛМОҚДА

⊙ Юрий Михайлович Аношкин, 1957 йилда Қирғизистон ССРнинг Фрунзе областида туғилган. Жиззах шаҳрининг 3/1-микрорайонидаги 17-уйнинг 2-квартирасида истиқомат қиларди. Ўтган йилнинг 23 сентябрида 1-шаҳар ўпка касалликлари шифохонасида даволаниб чиққач, қайтиб уйига бормаган.

БЕЛГИЛАР: бўйи 170 сантиметр, озғин, юзи қизғиш, қулоқлари бироз катта, сочи ним қора, калта.

Ўзингиз пайқаган тартибсизликлар, жиноят, бедарак йўқолганлар ҳақидаги маълумотларни 33-71-47 ёки 56-99-10 телефонлари ҳамда 02 телефони бўйича хабар қилишингизни сўраймиз.

Редактор Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ

Тошкент шаҳар ҳунар-техника таълими бошқармасининг

С. И. СТРЕЛКОВ НОМИДАГИ 2-ПОЛИГРАФЧИЛАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

янги ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти ўрта маълумотли фотонабор электрон қурилмаларида ишловчи оператор, корректор-ҳарф терувчи, офсет босма печатниклари, линотипчи, ҳарф терувчи, печатник ва муқоваловчиларни тайёрлайди.

БИЛИМ ЮРТИГА 8-10 СИНФНИ ТАМОМЛАГАН, 15-18 ЁШДАГИ ЎҒИЛ ВА ҚИЗ БОЛАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртини битирганлар тўлиқ ўрта маълумот ва ҳунар эгаллаганликлари ҳақида диплом оладилар.

Билим юртига қабул қилинганлар бепул кийим-кечак ва 3 маҳал иссиқ овқат билан таъминланадилар.

10-синфни битирганлар учун ўқиш муддати 1 йил бўлиб, улар 30 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар. 9-синфни тамомлаганлар 2 курсга қабул қилинади.

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар Мосвка, Львов полиграфия институтларига ва Тошкент тўқимачилик институтининг полиграфия бўлимига ўқишга юборилади.

ЎҚИШ ДАВРИ УЗЛУКСИЗ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Билим юртида машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Зарур ҳолларда ўқувчилар ётоқхона билан таъминланади.

ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: билим юрти директори номига ариза, таржимаи ҳол, туғилганлик тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт (асли), 6 дона фотосурат (3х4 см.).

Адрес: Тошкент шаҳри, Чилонзор райони, Нурхон кўчаси, 21-уй (метронинг «СССР 50 йиллиги» станцияси).

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» транспорт бошқармасининг

АВТОРЕМОНТ ЗАВОДИГА:

инженер-технолог, мастер, силлиқловчилар, бўёқчилар, темирчилар, токарлар, автомашиналар ремонти бўйича слесарлар.

Ёлғиз кишиларга ётоқхонадан жой берилади.

ОКТЯБРЬ РАЙОН ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ТАШКИЛОТЛАРИГА:

полиграфия саноати инженер-технологлари ва инженер-механиклари, электриклар, теплотехник, сантехник, қурувчилар, архитекторлар.

ЛЕНИН РАЙОН САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА:

токарлар, электр кўприк кранларининг кранчилари, деталларни ювувчилар, қолипловчилар, қозонхона операторлари, слесарлар, инженерлар, бухгалтерлар, диспетчерлар, кассир.

СОБИР РАҲИМОВ РАЙОН САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА

токарлар, пармаловчилар, асбобсоз-слесарлар.

ҲАМЗА РАЙОН КОРХОНАЛАРИГА

қадоқлаш цехининг ўраб-жойлаштирувчилари, юкчилар.

ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРО-МЕХАНИКА ЗАВОДИГА

токарлар, фрезерчилар, рақамли программа билан бошқариладиган станокларнинг созловчи-операторлари, радиоэлектрон аппаратуралари ва асбобларини монтаж қилувчи созловчилар, I-II категориядаги инженер-конструкторлар, мастерлар.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ ЮЗАСИДАН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

Марказий пункт — Пролетар кўчаси, 4-уй;
Ленин район пункти—Т. Шевченко кўчаси, 64-уй;
Октябрь район пункти — У. Юсупов кўчаси, 3-уй;
Чилонзор район пункти — 2-квартал, 3-уй;
Фрунзе район пункти — Ш. Руставели кўчаси, 87-уй.
Ҳамза район пункти — Ҳасанова кўчаси, 10-уй;
Куйбишев район пункти — К. Маркс кўчаси, 59-уй;
Киров район пункти — Энгельс кўчаси, 48-уй;
Собир Раҳимов район пункти — Қорасарой кўчаси, 270-уй;
Акмал Икромов район пункти — Фарҳод кўчаси, 21-уй;
Сергели район пункти — Спутник, 2-квартал, 69-уй.

Аҳоли диққатига!

ТОШКЕНТ ШАҲАР МЕҲНАТ ЖАМҒАРМАЛАРИ БАНКИ БЎЛИМЛАРИ ЯККА ТАРТИБДА ҚАРЗ ОЛУВЧИЛАРГА ҚУЙИДАГИ ИШЛАР УЧУН ҚАРЗ БЕРАДИ:

— Ҳовли иморатлари бўлган хусусий уй-жойлар қурилишига — 3.000 сўмгача;
— ҳовли иморатлари бўлган хусусий уй-жойларни капитал ремонт қилиш, уларни водопровод ва канализация тармоқларига улашга — 500 сўмгача,
— хусусий уй-жойларни газлаштириш харажатларига — 200 сўмгача;
— сигир сотиб олишга — 1000 сўмгача;
—бузоқ сотиб олишга — 500 сўмгача;
— чорбоғлар сотиб олиш ёки қуриш, боғ участкаларини ободонлаштиришга — 5000 сўмгача.

Қарз омонат банкининг бўлимлари томонидан белгиланган лимитлар доирасида берилади. Қарз кўтариш тартиби ҳақидаги справкаларни банкнинг район бўлимларида, шунингдек Тошкент шаҳар меҳнат жамғармалари банки бошқармасидан (телефон: 33-51-95) олиш мумкин.

СССР Меҳнат жамғармалари банкининг Тошкент шаҳар бошқармаси.

„ЭЛЕКТРОНИКА"

АВТОМОБИЛЛАРНИНГ ЭГАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

СИЗ АВТОМОБИЛИНГИЗНИНГ ЁНИЛҒИНИ ТЕЖАБ САРФЛАШИНИ ЁКИ ЭЛЕКТР АСБОБ-УСКУНАЛАРИДАГИ НОСОЗЛИКЛАРНИ ТЕЗДА БАРТАРАФ ЭТИШНИ ХОҲЛАЙСИЗМИ?

АГАР ШУНДАЙ БЎЛСА, АВТОМОБИЛЛАРГА ТЕХНИКА ХИЗМАТИ КЎРСАТИШ УЧУН МЎЛЖАЛЛАНГАН

— «ТОР-1» АСБОБИНИ СОТИБ ОЛИШГА ШОШИЛИНГ.

Мазкур асбоб двигателнинг техника ҳолатини текшириш, ёниш системасини созлаш, аккумулятор, генераторнинг параметрларини белгилаш ва ҳоказоларда жуда қўл келади.

Мурожаат учун адрес: 700000, Тошкент шаҳри, Гоголь кўчаси, 38-уй.

ТОШКЕНТ «ЭЛЕКТРОНИКА» ФИРМА МАГАЗИН-САЛОНИ.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 9/III да **Оққуш кўли,** 10/III да **Зебуннисо,** 11/III да **Раймонда** (19.00), кичик экспериментал саҳнада **Одам овози. Телефон.** (17.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 9/III да **Нурхон,** 10/III да **Тошболта ошиқ,** 11/III да **Узилган торлар.**

Кино

9 МАРТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЖЕК ВОСЬМЕРКИН — «АМЕРИКАЛИК» (катта зал, 16, 18.30, 20.40); «ФЛЕЙТА УЧУН УНУТИЛГАН КУЙ» (кичик зал, 17, 19.30).

Чайка — «ЖЕК ВОСЬМЕРКИН — «АМЕРИКАЛИК» (16, 18.40, 21.15).

Ватан — «ЁШЛАР ЭРМАГИ» (жуфт соатларда).

Қозоғистон — «ЁШЛАР ЭРМАГИ» (18.00); «ШАҲРИЗОДАНИНГ ЯНГИ ЭРТАКЛАРИ» (16.00).

Нукус — «ҲАЁТ МАЗМУНИ» (18.30), «СЕВГИ АФСОНАСИ» (16, 20.45).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ФЛЕЙТА УЧУН УНУТИЛГАН ҚУЙ» (16, 18.30, 21.00).

Дружба —«ҲАЁТ МАЗМУНИ» (17, 20.00), «АКСЕЛЕРАТ ҚИЗ» (жуфт ва тоқ соатларда).

Восток — «ЮЛДУЗ БЎЛИШ ОСОНМИ?» (20.00).

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — «ДАНИИЛ— ГАЛИЦИЯ КНЯЗИ» (тоқ соатларда).

Искра — «ТОВЛАМАЧИ» (16.00); «ФЛЕЙТА УЧУН УНУТИЛГАН КУЙ» (17.30, 20.00).

10 МАРТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЖЕК ВОСЬМЕРКИН — «АМЕРИКАЛИК» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.40); «ФЛЕЙТА УЧУН УНУТИЛГАН КУЙ» (кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30).

Чайка — «ЖЕК ВОСЬМЕРКИН —«АМЕРИКАЛИК» (10.45, 13.20, 16, 18.40, 21.15).

Ватан — «ҲАЁТ МАЗМУНИ» (11, 21.30).

Қозоғистон — «ЁШЛАР ЭРМАГИ» (11, 18.00); «ШАҲРИЗОДАНИНГ ЯНГИ ЭРТАКЛАРИ» (13, 16.00).

Нукус — «ҲАЁТ МАЗМУНИ» (18.30), «СЕВГИ АФСОНАСИ» (11, 16, 20.45).

Дружба — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (жуфт ва тоқ соатларда).

Восток — «ЁШЛАР ЭРМАГИ» (14, 17, 20.00); «ҲАЁТ МАЗМУНИ» (18.30, 21.00).

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — «ДАНИИЛ —ГАЛИЦИЯ КНЯЗИ» (тоқ соатларда).

Искра — «ТОВЛАМАЧИ» (12, 14, 16.00); «ФЛЕЙТА УЧУН УНУТИЛГАН КУЙ» (17.30, 20.00).

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

ОЛИМЛАР УЙИ

пулли араб тилини ўрганиш (конкурс йўли билан қабул қилинади)

КУРСЛАРИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Машғулотлар — 1988 йил 15 мартда бошланади.

ТЕЛЕФОН: 56-73-88.

Адрес: Тошкент шаҳри, 15-алоқа бўлими, Т. Ш. Шевченко кўчаси, 52-уй.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш инженерлари институти коллективи гидрогеология ва гидрология кафедраси доценти Ж. Ғ. Расуловга онаси

Меҳри ОХУНБОБОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Металлобитремонт» Тошкент шаҳар ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи моддий-техника таъминоти бўлими бошлиғи Г. Х. Хўжаевга рафиқаси

Пархия Умаровна ХЎЖАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Куйбишев район халқ маорифи бўлими ва 209-ўрта мактаб коллективи шу мактаб ўқитувчиси

Маҳмуза Жамоловна МИНОВАРОВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08.74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58.85; фан ва ўқув юртлари — 32-53.10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55.32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33.29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33.99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56.84; эълонлар — 33-81-42.

Р — 12605. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. 2063. Тиражи — 104.250. 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10. 10.